

Slovenski št. 4 čebelar

letnik CXVIII – april 2016

ISSN 0350-4697

**Noč: Uporaba
nelegalnih zdravil
mora postati
zgodovina!**

**65. redni volilni občni zbor za
predsednika ČZS izvolil Boštjana Noča**

**Skupaj zmoremo povrniti ugled
slovenskemu čebelarstvu - Dan odprtih vrat**

Varen med – odgovornost vsakega čebelarja

Izdelano s smislom za detajle

PANJ LR IZ UMETNE MASE

- hladen poleti in topel pozimi, ker je izoliran s poliuretanom
- odporen na temperaturo do 110° C
- prihranek pri času in denarju saj ni posebnega vzdrževanja, barvanja...
- možnost razkuževanja vseh delov panja
 - lahek za prenašanje, z ročaji za lažje dvigovanje
 - dolga življenjska doba
- nakup panja po posameznih delih.

NOVO!

Delovni čas trgovine:
od ponedeljka do petka:
9.00 - 12.00 in 13.00 - 17.00
ob sobotah: 9.00 - 12.00.

Izkoristite AKCIJSKE CENE artiklov za nakladne panje iz PVC materiala.

Pitalnik LR 7,5 l, PVC
AKCIJSKA CENA: 6,66 EUR REDNA CENA: 7,40 EUR

Pitalnik - satni LR, DB - 1,5 l, PVC
AKCIJSKA CENA: 1,80 EUR REDNA CENA: 2,00 EUR

Podnica LR ventilirana, PVC-A
AKCIJSKA CENA: 10,12 EUR REDNA CENA: 11,50 EUR

Podnica LR, PVC
AKCIJSKA CENA: 9,86 EUR REDNA CENA: 11,20 EUR

Matična rešetka LR PVC
421 x 506 mm
AKCIJSKA CENA: 1,80 EUR
REDNA CENA: 2,00 EUR

Mreža za pridobivanje propolisa v LR
in AŽ panjih PVC 425 x 510 mm.
AKCIJSKA CENA: 2,61 EUR
REDNA CENA: 2,90 EUR

SMUKALNIK CVETNEGA PRAHU PVC

Primeren za AŽ in LR panje.

AKCIJSKA CENA: 8,10 EUR
REDNA CENA: 9,00 EUR

Smukalnik za podnici art. 8092 in 8093.

AKCIJSKA CENA: 4,32 EUR
REDNA CENA: 4,80 EUR

Ceni za smukalnik brez podnice.

Akcijske cene veljajo od 01.04.2016 do 30.04.2016 oz. do prodaje zalog. Cene vključujejo DDV. Slike so simbolične.

POKROV ZA LR PANJ

s poliuretansko izolacijo, ventilacijskimi čepi in z odprtino za hranjenje ali brez odprtine, PVC.

PVC SATNICA Z OKVIRJEM

za LR 1/1 ali 2/3 iz ABS materiala:

- odporen do temp. 95°C
- dolga življenjska doba
- pred uporabo je potrebno satnico povoskati.

AKCIJSKA CENA: 2,20 EUR
REDNA CENA: 2,50 EUR

AKCIJSKA CENA: 1,85 EUR
REDNA CENA: 2,10 EUR

UVODNIK

Spoštovane čebelarke in spoštovani čebelarji!

Kljub temu da sem predsednik Čebelarke zveze Slovenije že več kot devet let, mi bo 5. marec 2016 za vedno ostal v spominu predvsem zato, ker

so mi delegati na volilnem občnem zboru namenili skoraj 90-odstotno podporo za novi mandat. Dobiti tolikšno število glasov v konkurenci še treh kandidatov je res velikanska podpora, ki jo dojemam predvsem kot priznanje in zahvalo za naše skupno delo v minulih letih, torej za moje delo kot predsednika ČZS, za delo mojih ožjih sodelavcev podpredsednikov in preostalih članov kolegija predsednika ČZS, za delo vseh organov ČZS, zaposlenih pri ČZS in predvsem za delo čebelarskih društev ter zvez na terenu. Dobro se zavedam, da so zelo dobre temelje za naše delo v tem obdobju postavili že prejšnji vodilni moške in zaposleni pri ČZS kot tudi vodstva številnih čebelarskih društev ter zvez in da mi zdaj pravzaprav žanjemo tudi sadove njihovega truda. Zato vsem in vsakomur posebej še enkrat HVALA!

Skoraj 90-odstotna podpora meni in predstavljenemu programu je torej jasno sporočilo vodstev čebelarskih društev, da čebelarji domala plebiscitarno enotno podpirajo nadaljevanje takšnega dela s predstavljenjo nadgradnjo. Hkrati je to tudi nedvoumno sporočilo vsem tistim, ki želijo na vsakem koraku »rušiti« delo ČZS, da se čebelarska javnost nikakor ne strinja z mnenji teh posameznikov.

Kot sem poudaril tudi na občnem zboru, vse ostale predsedniške kandidate vabim k sodelovanju pri razvoju slovenskega čebelarstva. Vrata moje pisarne so odprta za vse, seveda če iskreno želijo pomagati slovenskim čebelarjem. Sam se zavedam, da smo v minulih letih naredili tudi kaj takšnega, kar bi lahko naredili bolje. Idealnih odločitev ni, zato si ne domišljam, da je vse moje in naše delo najboljše od najboljšega. Zaradi tega naj še enkrat poudarim, da moramo vse dobro nadgraditi, vse slabo pa odpraviti! Podlaga za delo ČZS v prihodnjih štirih letih bo program, predstavljen pod tem zapisom.

Fotografija na naslovnici: Deček žiči satnike. Bronasto priznanje – fotografija z mednarodnega natečaja čebelarske fotografije Čebelarske zveze Slovenije 2015.

Foto: Claire Waring, Velika Britanija

UVODNIK

Boštjan Noč	121
OBVESTILA ČZS	122
DAN ODPRTIH VRAT	126
IZ ZNANOSTI IN PRAKSE	
Vlado Auguštín: Preprečevanje rojenja	130
Mag. Andreja Kandolf Borovšak: Varen med – odgovornost vsakega čebelarja	132
Mag. Andreja Kandolf Borovšak: Pristnost medu – skrb vsakega čebelarja	133
Boštjan Kojek: Strokovna razprava o pomenu kakovosti čebelarske opreme	134
Franc Šivic: Novice iz sveta	135
IZ PRAKSE ZA PRAKSO	
Janez Gregori: Kako se lotevam odbire pri svojih čebelah	136
SMGO	
Miha Rozman: V članstvu SMGO od samega začetka	139
DELO ČEBELARJA	
Juro Justinek: Čebelarjeva opravila v aprilu	141
ZDRAVJE ČEBEL	144
DOGODKI IN OBVESTILA	145
OBVESTILA ČZS	148
MALI OGLASI	155
V SPOMIN	160

INDEX

EDITORIAL

Boštjan Noč	121
ANNOUNCEMENTS BY BEEKEEPING ASSOCIATION OF SLOVENIA	122
OPEN DOORS DAY	126
FROM SCIENCE AND PRACTICAL WORK	
Vlado Auguštín: Prevention of Swarming	130
Andreja Kandolf Borovšak, MSc: Safe Honey – The Responsibility of Every Beekeeper	132
Andreja Kandolf Borovšak, MSc: The Authenticity of Honey – The Concern of Every Beekeeper	133
Boštjan Kojek: Expert Discussion About the Importance of Quality of Beekeeping Equipment	134
Franc Šivic: World News	135
PRACTICAL ADVICE FOR PRACTICAL USE	
Janez Gregori: How do I Deal With Selection at my Bees	136
SHPGI	
Miha Rozman: In the Membership SHPGI from the start	139
BEEKEEPER'S WORK	
Juro Justinek: Beekeeper's Tasks in April	141
BEE'S HEALTH	144
NEWS AND EVENTS	145
ANNOUNCEMENTS BY BEEKEEPING ASSOCIATION OF SLOVENIA	148
SMALL ADS	155
IN MEMORIAM	160

Leto 2016 bo v marsičem prelomno. Naš prvi in poglavitni cilj je povrniti ugled slovenskemu čebelarstvu, predvsem medu. **Zato je najpomembnejše, da je naša prva naloga skrb za pridelavo kakovostnih in varnih čebelijih pridelkov in da postane uporaba nelegalnih zdravil za SLOVENSKO čebelarstvo samo še zgodovina!** Skupaj s pristojnimi službami moramo poskrbeti za to, da bodo zdravila proti varozi stalno dosegljiva po evropsko primerljivih cenah, predvsem pa omogočiti nakup oksalne in mravljinčne kisline po razumnih cenah (galenski laboratorij). Strokovno bo treba preučiti vse možnosti, ali je v povezavi s skrbjo za varne in kakovostne čebelje pridelke potrebna tudi kakšna sprememba tehnologije čebelarjenja.

Po mojem mnenju je letošnji ključni projekt Dan odprtih vrat slovenskih čebelarjev. Nujno je namreč, da porabnikom čebelijih pridelkov in izdelkov pokažemo svoja čebelarstva in tudi na ta način okrepimo medsebojno zaupanje.

Pred nami je tudi več pomembnih mednarodnih projektov, kot so Svetovni dan čebel, Evropski medeni zajtrk, Apimondia 2021 ..., a na prvem mestu je brez dvoma reševanje problemov v slovenskem čebelarstvu.

Spoštovane čebelarke in cenjeni čebelarji, prepričan sem, da nam bo skupaj uspelo. Združiti

moramo vse sile in tesno sodelovati pri prihodnjem razvoju SLOVENSKEGA čebelarstva!

Prva velika priložnost, da se pokažemo vsej slovenski javnosti, je letošnji čebelarški praznik v Račah 21. maja. Tega praznika se, **prosim**, udeležimo VSI Slovenski čebelarji in pokažimo slovenski javnosti, koliko nas je ljubiteljev kranjske čebele, koliko nas skrbi za čebele in s tem za **BREZPLAČEN** operativni servis našemu kmetijstvu in naravi nasploh, koliko nas je, ki se ne bomo pustili različnim lobi-jem in monopolom, ki ...

Naj slovenska javnost v Račah vidi največji »roj« čebelarjev doslej!

In konec koncev bo čebelarški praznik na ta dan letos praznovalo več držav, zato jim moramo biti kot predlagatelj svetovnega dne čebel in s tem svetovnega čebelarskega praznika za zgled. Naj bo čebelarški praznik v Račah eden od korakov k skorajšnjemu praznovanju svetovnega dne čebel in s tem svetovnega čebelarskega praznika, za katerega verjamem, da ga bomo 20. maja 2018 praznovali po vsem svetu.

Naj nas povsod in vsak dan spremlja misel, ki jo je izrekel g. Walt Disney: »Vse sanje se nam uresničijo, če imamo dovolj poguma za njihovo uresničevanje.«

Boštjan Noč, predsednik ČZS

Ob morebitnem pomoru čebel naj čebelar pokliče 112!

Ob morebitnem pomoru čebel naj čebelar o dogodku obvesti Center za obveščanje v Republiki Sloveniji na tel. št. 112, in to ne glede na uro ali dan v tednu. Potem čebele kot prvi pregleda veterinar in ukrepa naprej.

DOLINŠEK MARJAN S.P.,
IZDELAVA ČEBELARSKÉ OPREME,
MD OPREMA

NOVO!

Gladež 27
1411 Izlake
mobi: 041 985 313
tel.: 05 973 05 36 po 15 uri
e-mail: dolinsek.marjan@gmail.com

Sprejemam prednaročila za osmukalnike.

Pri nas izdelujemo dve velikosti ometalnikov in sončne topilnike iz nerjavne pločevine po ugodnih cenah.

Knjiga o čebelarstvu, kakršne še ni bilo!

Boštjan Noč, predsednik ČZS, brez dlake na jeziku o vsem, kar se je dogajalo na Čebelarški zvezi Slovenije in na ministrstvih!

Kdo podpira čebelarje in kdo brani le lastne interese? Kako so slovenski čebelarji prišli do najboljšega položaja v vsej svoji zgodovini? Je kdo ponujal podkupnine?

In še: Boštjan Noč razkriva svoj način čebelarjenja skozi leto, vzrejo matič in rezervnih družin. Pove vse o pripravi čebel na pašo v stacionarnem čebelnjaku in o prevoznem čebelarstvu.

Izšla je knjiga na 240 straneh

Boštjan Noč – Rojen za čebele

Cena **25 EUR** za ddd.

Naročila: 040 431 930 - Zdenka Noč ali zdenka.noc@gmail.com

Program za obdobje 2016–2020

- Še naprej se bom zavzemal, **da je ČZS servis za slovenske čebelarje in da članarina ostane nespremenjena**;
- okrepi bomo sodelovanje s čebelarskimi društvi in zvezami na »terenu«;
- nadaljevali bomo vse uspešne projekte minulih let in jih nadgrajevali (Tradicionalni medeni zajtrk, Dan odprtih vrat čebelarskih društev, Dan kulinarike, ocenjevanja medu, Dan apiterapije, sodelovanje na AGRI, Kar sejemo, to žanjemo, čebelam prijazna občina, Zlati medenjaki, Dan čebelarskega turizma in certificiranje čebelarskih turizmov, Dan kranjske čebele, Ambrožev ples, čebelarski praznik, tekmovanja mladih čebelarjev ...);
- povrnili bomo ugled slovenskemu čebelarstvu in predvsem medu, saj je bil ta decembra 2015 neupravičeno omajan;
- eden izmed ključnih projektov v letu 2016 bo Dan odprtih vrat SLOVENSКИH čebelarjev, saj moramo javnosti pokazati, kako in na kakšen način čebelarimo. Javnost si zdaj to želi videti, zato je prav, da ji to tudi pokažemo;
- ne bomo se uklonili »monopolu«, ki želi prepovedati oziroma otežiti prodajo medu na domu. **Tako kot doslej mora imeti vsak čebelar še naprej možnost prodaje na domu**;
- končali bomo karakterizacijo cvetnega prahu, matičnega mlečka in propolisa;
- postavili bomo standarde za kakovost satnic;
- še odločneje se bom zavzemal, da bi v programe usposabljanja čebelarjev uvedli **več praktičnega usposabljanja, tudi za začetnike**;
- še naprej bom podpiral delo čebelarskih krožkov;
- še odločneje se bomo zavzemali za ureditev področja zdravstvenega varstva čebel in trga s sredstvi za zatiranje varoj ter zahtevali evropsko primerljive cene teh sredstev. Zavzemal se bom za »legalizacijo« uporabe oksalne in mravljinčne kisline;
- zavzemal se bom za legalizacijo apiterapije;
- **čim prej je treba urediti zakonodajo o pašnih redih in pašnem katastru, zakonodajo o plemenitih postajah ter vso preostalo »odprto« zakonodajo**;
- zavzemal se bom, da bi se čim več čebelarjev vključilo v sheme višje kakovosti (Slovenski med za zaščiteno geografsko označbo, Kraški med, Kočevski gozdni med in Ekološki med), zato bomo skušali pridobiti sredstva za promocijo teh shem;
- še več pozornosti bo treba nameniti ohranjanju naše kranjske čebele in ustanoviti rejsko organizacijo za kranjsko čebelo za vso Evropo;
- podprl bom vse projekte za izboljšanje tehnologije čebelarjenja in zatiranja varoj v povezavi z varno hrano;
- podprl bom vse projekte, povezane z razvojem čebelarskega turizma;
- doseči moramo, da bo v turistične kataloge Slovenije kot simbol čiste in zelene destinacije vključena tudi **čebela**;
- nadaljevati je treba delo opazovalno-napovedovalne službe ter okrepi predvsem napovedovanje medenja;
- vzpostavili bomo nova stojišča za izrabo paš na območjih, kjer je dovolj pašnih kapacitet, ni pa »fizičnih« stojišč;
- nadaljevali bomo promocijo sajenja medovitih rastlin na javne površine, še zlasti pa zelo uspešen projekt sejanja AJDE, ki ga bomo skušali nadgraditi s promocijo sejanja facelije, detelje, sončnic ... Predvsem je treba zakonsko določiti, da morajo omenjene posejane poljščine tudi odcveteti;
- prek razpisov EU je treba zagotoviti sredstva za raziskovalne dejavnosti in končno v okviru ČZS ustanoviti čebelarski inštitut;
- kandidirati moramo na vse razpise za pridobitev sredstev za promocijo čebelarstva;
- program JSSČ je treba še natančneje predstaviti čebelarjem in ga po potrebi prilagoditi aktualnim razmeram v čebelarstvu;
- še naprej je treba zagotavljati sofinanciranje čebelarske opreme, predvsem pa je treba čebelarjem pomagati, da si na podlagi razpisov zagotovijo sofinanciranje večjih investicij v čebelarstvu. Glede na najnovejšo dogajanje je treba zagotoviti tudi sofinanciranje ekoloških satnic;
- okrepi moramo sodelovanje s Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije;
- prizadevali si bomo, da bi bil v redne šolske programe vključen tudi del čebelarskih vsebin, predvsem seznanjanje z vlogo čebel pri pridelavi hrane in ohranjanju narave;
- čim prej je treba sprejeti odločitev glede velikosti revije Slovenski čebelar ter vanjo vključiti še več »praktičnih« nasvetov za čebelarje;
- projekta Svetovni dan čebel in Evropski medeni zajtrk morata biti realizirana najpozneje leta 2017;
- Anton Janša in slovensko čebelarstvo morata postati blagovna znamka (podobno kot je v Avstriji Mozart);
- ApiSlovenija (čebelarski posvet in sejem) v Celju mora postati osrednji čebelarski dogodek v regiji;
- Apimondia mora postati servis za čebelarje; zavzemamo se za to, da bi dr. Peter Kozmus leta 2017

postal podpredsednik, leta 2019 pa bomo podprli njegovo kandidaturo za predsednika Apimondie;

- pripravili se bomo za kandidaturo za vnovično organizacijo svetovnega čebelarkega kongresa Apimondia leta 2021;
- skupaj z MKGP in partnerji moramo prepričati EU,

- da bi v Sloveniji s pomočjo evropskih sredstev nastal evropski center za usposabljanje čebelarjev;
- nujno in zelo pomembno je nadgraditi tudi gospodarjenje s Čebelarskim centrom Slovenije na Brdu pri Lukovici.

Boštjan Noč

65. redni volilni občni zbor za predsednika ČZS izvolil Boštjana Noča

V soboto, 5. marca 2016, je bil v prostorih ČZS na Brdu pri Lukovici 65. redni volilni občni zbor, ki je najvišji organ ČZS. V uvodni čebelarški himni je, svečani priliki primerno, nastopil Komorni moški zbor ČZS pod vodstvom zborovodje Aleša Sedušaka in izvedel pesmi: »Kaj bi te vprašal« ter »Slovensko dekle«.

Na občnem zboru so delegati ČD (udeležilo se jih je 175) volili predsednika ČZS, člane nadzornega odbora ter častnega razsodišča ČZS. **Za predsednika ČZS je bil znova izvoljen Boštjan Noč.** Prejel je veliko večino 151 glasov. Za ta položaj sta kandidirala še Tomaž Svete, ki je prejel 6 glasov, in Janko Prebil, ki je prejel 17 glasov. Že pred občnim zborom je od kandidature odstopil g. Marjan Jug.

Odličja Antona Janše III. stopnje so prejeli: ČD Radlje ob Dravi ob 50-letnici delovanja ter ČD Sveti Jurij Jurovski Dol in ČD Šempeter v Savinjski dolini ob 60-letnici delovanja. Odličja Antona Janše II. stopnje so prejela ČD Peter Močnik Studenci Pekre ob 70-letnici delovanja ter ČD Stična in ČD Dobrna ob 80-letnici delovanja. Častne diplome Antona Janše ob 110-letnici delovanja so prejela čebelarstva društva Šentjernej, Vrhnika, Šentjur in Straža - Dolenjske Toplice, ob 135-letnici delovanja ČD Šmarje pri Jelšah ter ob 140-letnici delovanja ČD Henrik Peternelj Celje.

Odličja Antona Janše I. stopnje so prejeli naslednji čebelarji. **Vinko Šmid**, član ČD Slovenj Gradec Mislinja, za dolgoletno čebelarjenje, aktivno opravljanje različnih društvenih vlog ter povezovanje čebelarjev v mislinjski dolini, za skrb za čistost kranjske čebele ter pomoč drugim čebelarjem ter promocijo čebelarstva. **Milan Gradišnik**, član ČD Slovenj Gra-

Spoštovane čebelarke in čebelarji! Na volitvah za predsednika ČZS ste mi v konkurenci treh kandidatov namenili skoraj 90% podpore (87%). To je veliko priznanje za naše skupno uspešno delo do sedaj in hkrati ogromna obveza za delo v naprej. Na tem mestu se Vsem iskreno zahvaljujem za podporo z željo po sodelovanju tudi v bodoče. Dobre stvari bomo skupaj nadgradili, slabe pa skupaj odpravili!

Boštjan Noč, predsednik ČZS

dec Mislinja, za opravljanje vodstvenih društvenih vlog, vzpostavitev dveh čebelarških krožkov, vodnje skupine čebelarških preglednikov, organizacijo odkupa medu, izboljšanje čebeljih paš. **Jožef Blagotinšek**, ČD Laško, za vsestransko aktivno društveno delovanje pri promociji, dogodkih, izobraževanju itd. ter vzorno opravljanje vloge tajnika. **Drago Karl Kotnik**, ČD Bohinj, za aktivno opravljanje različnih društvenih vlog, aktivno sodelovanje in vodenje ČZ Gorenjske, strokovno in vodstveno sodelovanje na ravni ČZS ter za izobraževanje čebelarjev in vodenje čebelarkega krožka. **Julij Pokorni**, ČD Pesnica, za dolgoletno čebelarjenje, aktivno opravljanje različnih društvenih vlog, registrirano vzrejo čebeljih matic kranjske sivke ter za čebelarstvo izobraževanje, predvsem mladih. **Renato Starc**, OČD Koper, za dolgoletno čebelarjenje, aktivno opravljanje različnih društvenih vlog, avtorstvo prispevkov o čebelarstvu, izobraževanje čebelarjev ter za promocijo čebelarstva in čebeljih pridelkov. **Alojz Goršič**, ČD Škofljica, za aktivno opravljanje različnih društvenih vlog, povezovanje med sosednjimi čebelarstvi, avtorstvo prispevkov o čebelarstvu, promocijo čebelarstva in čebeljih pridelkov ter prenos znanja. **Branko Borštnik**, ČD Velike Lašče, za opravljanje različnih društvenih, predvsem vodstvenih, vlog, prispevek pri promociji in kulturni dediščini čebelarstva.

Prejemniki odličij Antona Janše I. stopnje

Foto: Arhiv ČZS

Prejemniki častnih diplom Antona Janše za čebelarstva društva

Pri ČZS je dejaven v več komisijah, član Uredniškega odbora SČ, čebelarški predavatelj, terenski svetovalec ter mentor čebelarским krožkarjem. **Franc Bec**, ČD Sveti Jurij ob Ščavnici, za vsestransko aktivno delovanje in opravljanje različnih društvenih, tudi vodstvenih, vlog, prenos znanja na začetnike, ki se jim, na njegovo pobudo, podari en nov naseljen AŽ-panj, uveljavljanje sonaravnega zatiranja varoj. **Pavel Praper**, ČD Mežica, za dolgoletno čebelarjenje, opravljanje vodstvenih društvenih vlog, izobraževanje čebelarjev, vodenje čebelarskega krožka, opravljanje nalog terenskega svetovalca JSSČ. **Leopold Škorjanc**, ČD Šentjur, za vsestransko aktivno delovanje in opravljanje različnih društvenih, predvsem vodstvenih, vlog, prenos bogatega znanja na čebelarje, uveljavljanje sonaravnega zatiranja varoj. **Bine Kladnik**, ČD Domžale, za dolgoletno čebelarjenje, za opravljanje različnih društvenih, predvsem vodstvenih, vlog, članstvo v gradbenem odboru za Čebelarški center Slovenije, opravljanje nalog čebelarskega preglednika, prenos znanja na mlade čebelarje.

Predsednikovo priznanje so prejeli naslednji prejemniki. **Severin Golmajer** za dolgoletno čebelarjenje, opravljanje vodstvenih in izobraževalnih vlog v čebelarstvu, vodenje satnišnice. **Pavel Zdešar** za dolgoletno čebelarjenje, strokovni in izobraževalni prispevek čebelarstvu, s poudarkom na področju opazovanja in napovedovanja čebeljih paš ter aktivno delovanje v ČZS in pobudo za slovenski čebelarški praznik ob 20. maju, rojstnem dnevu Antona Janše. **Čebelar-ska zveza Koroške** za aktivni pristop pri reševanju

Foto: Arhiv ČZS

Prejemniki predsednikovih priznanj

problematike križancev na Koroškem, za vzpostavitev lokalne plemenilne postaje in za izboljšanje populacije kranjske čebele na tem območju. **ČZD Maribor – sekcija za apiterapijo** za promocijo čebeljih pridelkov, organizacijo apiterapevtskih srečanj in izobraževanj, za obuditev in ohranitev spomina na dr. Filipa Terča, začetnika moderne apiterapije ter trud in strokovne podlage za legalizacijo apiterapije. **Drago Karl Kotnik** za dolgoletno opravljanje različnih visokih vodstvenih in strokovnih vlog v čebelarstvu, ki so pustile velik pečat v gorenjskem in slovenskem čebelarstvu. **Marinka Ivančič** za vzorno izvajanje pašnega reda v ČD Rakek v zadovoljstvo tako stacionarnih čebelarjev, kot tudi prevoznikov. **Anton Grebenšek** za strokovno sodelovanje pri izobraževanju čebelarskih mojstrov, uvedbi standarda za nacionalno poklicno kvalifikacijo čebelar/čebelarka ter ključni prispevek k oblikovanju programske zasnove programov izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja v čebelarstvu ter podlage za oblikovanje in delovanje Šole čebelarjenja Antona Janše. **Marija Oven** za prispevek pri računovodski skladnosti in preglednosti vseh poslovnih razmerij Čebelarske zveze Slovenije.

Po ustaljenem dnevnem redu so sledili še predstavitev in sprejetje poročil, sprejetje delovnega in finančnega načrta za leto 2016 ter razprava. **Občni zbor je sprejel tudi sklep, da ČZS kandidira za izvedbo kongresa Apimondia leta 2021.** Vsem delegatom in drugim udeležencem se zahvaljujemo za udeležbo v tako velikem številu, ki kaže na to, da čebelarji čutijo odgovornost do ključnih izzivov v čebelarstvu ter do svoje krovne organizacije. ČZS

Razpored obiskov v čebelarskih društvih v aprilu 2016

Čas	Kraj	Čebelarsko društvo	Gostje
sreda, 20. 4. 2016 – kontaktna oseba ČZS Tanja Magdič, 040/436 513			
9.00	Kmetijska zadruga Tolmin, Rutarjeva 25, Tolmin	Tolmin	Danijel Oblak, podžupan Občine Tolmin, državni svetnik in predsednik LAS Dolina Soče, Martina Klanjšček, direktorica Lekarne Tolmin, Nikolaj Maver, direktor Kmetijske zadruge Tolmin
10.30	Kulturni dom Bovec	Bovec	Mlekuž Valter, župan občine Bovec, Danijel Krivec, poslanec DZ Republike Slovenije, Janko Humar, direktor LTO Bovec, Društvo 1313 Bovec, Iztok Kenda, ravnatelj OŠ Bovec, Tekaško društvo Bovec, Etvin Berginc, KOVI s.p., Gostilna Martin

Skupaj zmoremo povrniti ugled slovenskemu čebelarstvu - Dan odprtih vrat

»Dan odprtih vrat« slovenskih čebelarjev je priložnost in hkrati izziv za vse čebelarje, ki se zavedajo svojega poslanstva in ga opravljajo s predanostjo in ljubeznijo tako do čebel kot tudi do narave.

Namen »Dneva odprtih vrat« je seznaniti širšo javnost, kako skrbno pridobivamo kakovostne in varne čebelje pridelke, pa tudi s čebelarskimi opravili, pestrostjo čebeljih pridelkov in z možnostjo vključevanja čebelarjev v turistično ponudbo kraja. Z vsem tem naj bi znova dosegli zaupanje slovenskih porabnikov v čebelarje in čebelje pridelke. Zato vas, spoštovane čebelarke in cenjeni čebelarji, vabim, da se pridružite najbolj množični predstavitvi čebelarstva, kar jih je bilo v Sloveniji, in s tem tudi sami pomembno prispevate k povrnitvi ugleda dežele odličnih čebelarjev. Odprite vrata svojih čebelnjakov in dokažite, da je slovensko čebelarstvo vredno ogleda in zaupanja.

»Dan odprtih vrat« slovenskih čebelarjev bo v **petek, 17. junija 2016**, vendar se čebelarji lahko prilagodijo lokalnim praznikom in odprejo vrata svojih

čebelnjakov že pred uradno napovedanim datumu oz. po njem.

ČZS, JSSČ bo k sodelovanju povabila tudi občine, tako da bodo te prek svojih **lokalnih glasil** poskrbele za promocijo dogodka v domačem ČD, o dogodku bo obvestila različna društva, vrtce in osnovne šole ter društvom posredovala napotke, kako naj se predstavijo obiskovalcem.

Društva vabimo, da izpolnjeno prijavnico o sodelovanju pošljejo najpozneje do **20. aprila 2016** na e-naslov: natasa.strukelj@czs.si. (prijavnico v elektronski obliki dobite na spletnem naslovu www.czs.si pod rubriko Za čebelarje / Obrazci in programi / Ekonomika / Prijavnica). Prosim, da zaradi lažje nadaljnje koordinacije in promocije dogodka izpolnite vse rubrike v prijavnici. Prav tako označite, ali boste potrebovali promocijski material, in navedite kraj, na katerem ga boste prevzeli. Material boste lahko prevzeli na čebelarskem prazniku 21. maja 2016 v Račah oziroma na sedežu Čebelarske zveze Slovenije. Vse dodatne informacije lahko dobite tudi na ČZS, JSSČ po tel. št.: 01/729 61 24.

Nataša Klemencič Štrukelj, svetovalka JSSČ

Primer dobre prakse: Dan odprtih vrat v ČD Radeče

V nadaljevanju vas vabim, da preberete zanimiv članek o organizaciji »Dneva odprtih vrat«, ki ga je pripravil predsednik Čebelarskega društva Radeče g. Gregor Bregar. Dobili boste veliko koristnih nasvetov, idej in potrditev stare ljudske modrosti, ki pravi: **»Kjer je volja, je tudi pot«**.

Radeški čebelarji bomo tudi letos pripravili »Dan odprtih vrat«. Poleg čebelarjev v goste povabimo tudi naše zveste kupce, zainteresirano javnost ter predstavnike lokalnih društev in zavodov. Učencev osnovne šole ne vabimo, ker z njimi intenzivno delamo na različnih delavnicah oziroma

v čebelarskem krožku. Čebelar, ki prevzame organizacijo »Dneva odprtih vrat«, povabljenim pošlje osebna vabila in izvede prikaz čebelarske dejavnosti. Čebelarjem izvajalcem društvo priskrbi reklamni material (letake, plakate ...), poskrbi pa tudi za obvestila na lokalni TV, vabila na internetu in objave v regijskem časopisu. K sodelovanju povabimo Občino Radeče in njene predstavnike, ki nam priskočijo na pomoč pri obveščanju krajanov (TV, lokalni časopis). Srečanje na »Dnevu« po navadi traja tri ure.

Izvedba in organizacija »Dneva odprtih vrat« je zahtevna, saj je treba zadevo variantno organizirati za morebitno lepo ali slabo vreme. Skratka, poskrbeti je treba za ustrezne prostore, namestitve in temu primeren program.

Če so vremenske razmere ugodne, goste povabimo v bližino čebelnjaka in jim izrečemo čebelarsko dobrodošlico. V nadaljevanju izvajalci predstavijo pomen čebel za okolje in biotsko raznovrstnost ter njihovo pomembno nalogo pri opraševanju rastlin. Nato gremo v sadovnjak ali v bližino kakega objekta ter na kraju samem prikažemo opazovalni in naseljen čebelji panj, tako da lahko vsi opazujejo in poslušajo čebele ter občutijo vonj po vosku, propo-

Foto: Gregor Bregar

lisu... Najpogumnejšim damo v roke trota. Po navadi so gostje zelo navdušeni nad opazovanjem matice. Sledi prikaz čebeljih pridelkov, kot so med, vosek, propolis in cvetni prah, temu pa sledi prikaz pridobivanja oz. točenja medu. Udeležencem omogočimo, da sami zavrtijo točilo in si ogledajo končni pridelek, to je neoporečen in varen med, pakiran v originalne slovenske kozarce, opremljene z ustrežno nalepko in prelepko. Vsi si lahko ogledajo čebelarstvo orodje in pribor ter oblečejo zaščitno obleko in klobuk. Nadaljujemo s pokušnjo medu, cvetnega prahu ... gospodinja pa ob koncu za vse udeležence pripravi pristne domače medene priboljške.

Srečanja so izjemno zanimiva. Veliko je vprašanj in še več odgovorov. Letos bo zaradi znanih zadev na »Dnevu« gotovo vroče in pestro. Čebe-

larji moramo biti dobro pripravljene na ustrezne in ne preveč »pametne« odgovore. Previdnost in jasna beseda sta mati modrosti. Za spremembo bomo letošnji »Dan odprtih vrat« pripravili v središču mesta in ne na terenu. Poudarek bo na čebelarjih, ki so vključeni v pridelavo medu kontrolirane kakovosti v sistemu SMGO in ki so lahko za zgled vsem preostalim čebelarjem. Naj porabniki vedo, da imamo take čebelarje tudi v domačem kraju! Prepričani smo, da je »Dan odprtih vrat« naša priložnost za okrepitev zaupanja v domače čebelarje in slovenski med. Skrivnosti ni, vrata so odprta, odprti smo tudi čebelarji ..., najlepše stvari pa so vedno ustvarjene s srcem. To nam nenehno potrjujejo popolno obojestransko zaupanje in zadovoljstvo! Naj med!

Gregor Bregar, predsednik ČD Radeče

Wachs HÖDL

Wachsverarbeitung | Imkereiarartikel
Deutsch Haseldorf 75 | A-8493 Klösch, Avstrija
Tel. & faks: +43 (0) 3475 / 2270
info@wachs-hoedl.at | www.wachs-hoedl.at

Delovni čas
Ponedeljek-petek
8:00-12:00 13:00-18:00
Sobota 8:00-12:00

Jezik za sporazumevanje: nemščina
Naše satnice lahko kupite tudi v podjetju
Logar trade d.o.o. iz Šenčurja
Jana posredovanje, zastopanje, Maribor

Kako nas najdete:

Imejte svoj vosek pod nadzorom!
Satnice iz lastnega voska so spet aktualne.

- Imate možnost prisostvovati predelavi vaših starih satnic oz. predelavi vašega voska!
Obvezna je predhodna telefonska najava!
- Najmanjša količina obdelave je 20kg surovega voska, oz. 50kg starih satnic.
- Garantiramo razkuževanje s paro.
Zelo ugodno razmerja kvaliteta-kakovost.
- Po želji izdelujemo vsako debelino in dimenzijo satnic.
- Obdelava voska možna skozi celo leto.
- Velika izbira pripomočkov za čebelarjenje.

durch die Austria Bio Garantie kontrollierter Betrieb

MIZARSTVO KRŽE
1936

Po želji izdelamo tudi druge vrste panjev. Panji so iz masivnega smrekovega lesa, rogljičeni (cinkani). Blago vam lahko pošljemo po hitri pošti.

Prašilčki (5s, 7s), AŽ-panji (9s, 10s, 11s, 12s), AŽ-Kozinc 11+3, trietažni AŽ (9s, 10s), lipovi satniki, pitalniki Francič, distančni vložki

Z veljavno čebelarsko izkaznico priznamo 4% popust pri nakupu v vrednosti več kot 42 EUR.

MIZARSTVO KRŽE
1936

Iдриjska 10, 1360 Vrhniko
Telefon/faks: 01/ 755-13-17
GSM: 041 420 200
E-pošta: spelakrže@yahoo.com

Gremo na Štajersko – 14. čebelarski praznik

Letošnji 14. čebelarski praznik bo v soorganizaciji Čebelarske zveze Slovenije in Čebelarskega društva Rače 21. maja 2016 v Račah. Osrednja prireditev se bo začela v prireditvenem šotoru ob 11. uri, ko bo praporščake v šotor pospremila Frajhajmska godba.

Po prireditvi bo najprej kosilo, potem pa zabava s skupino Veseli slavčki. Na dan prireditve bodo v neposredni okolici ustvarjali slikarji KUD Forma viva Makole. 20. maja bodo, na dan rojstva Antona Janše, v Galeriji pri babici Mimi v bližnji Podovi odprli razstavo svojih, do tedaj ustvarjenih, del.

Društvom bomo pijavnice pravočasno poslali na njihove elektronske naslove. Prosimo, da svojo udeležbo prijavite najpozneje do 7. maja 2016. Prijave sprejemamo na elektronskem naslovu: cebelarski.praznik.2016@gmail.com. Po prejetju prijave vam bomo na elektronski naslov poslali predračun za plačilo obrokov. Za praporščake bo obrok brezplačen.

Vabimo vas, da si vzamete čas ter obiščete in raziščete ta del naše domovine. V neposredni bližini deluje tržnica, ki ponuja lokalno izdelane pridelke.

Za vse dodatne informacije lahko pokličete predsednika ČD Rače g. Franca Hergana na tel. št.: 031/430 344.

Zgodovino kraja je najbolj zaznamoval dogodek iz 17. stoletja, ki je odmeval po vsej Evropi in bi lahko spremenil zemljevid stare celine. Gre za tako imenovano zrinjsko-frankopansko zaroto, v kateri je proti avstrijskemu cesarju Leopoldu I. dejavno sodeloval tudi lastnik raškega gradu Ivan Erazem Tattenbach. To je bila zarota hrvaških plemičev proti habsburški monarhiji, saj hrvaški in ogrski plemiči niso priznavali vašarskega miru, ki ga je cesar med avstrijsko-turško vojno (1663–1664) sklenil po turškem porazu pri Monostru. Zarotniki so iskali zaveznike po vsej Evropi, tako med Poljaki, Švede, Benečani in Francozi, vendar so vsi zavrnili sodelovanje. K zaroti so skušali pritegniti tudi plemiče iz drugih habsburških dednih dežel, podprla pa sta jih le dva: že omenjeni Ivan Erazem Tattenbach in goriški deželni glavar Karel Thurn-Valasassina. Tattenbacha je k sodelovanju pritegnila Ana Katarina Zrinjski, žena Petra Zrinjskega. Lastnik raškega gradu je bil tako naiven, da je načrt zaupal svojemu konjarju. Še preden se je upor začel, je Tattenbachov služabnik vse ovadil, tako da so jih oblasti zaprle in obglavile, zaplenile posestva ter potomcem odvzele vse pravice. Zgodba je pritegnila Josipa Jurčiča, ki je na podlagi teh zgodovinskih dejstev napisal prvi slovenski zgodovinski roman z naslovom Ivan Erazem Tattenbach. Grajske dvorane, v kateri so zarotniki sklenili zaroto, dandanes ni več, je pa v gradu

**14. ČEBELARSKI
PRAZNIK**
21. maj 2016

restavrirana Bela dvorana, ki jo uporabljajo za protokolarne namene in kot poročno dvorano. Seveda pa zgodba o zaroti ni edina zgodba, povezana z gradom. V več zgodovinskih pisnih virih zasledimo podatek, da je obstajala podzemna povezava od gradu Rače do gradu Vurberk, ki leži na levem bregu Drave, skoraj gotovo pa do grajske pristave v Dravskem dvoru. Po ustnem izročilu naj bi bil ta predor tako širok, da sta se v njem lahko srečali dve kočiji. V gradu je zdaj zasebna etnološka zbirka.

Južno od raškega gradu, v neposredni bližini naselja, leži Krajinski park Rački ribniki - Požeg. Zaradi nižinske lege in lahke dostopnosti ga obiskuje vedno več ljudi. Med travniki, ribniki in nižinskimi poplavinami gozdovi vodijo označene poti. Park je pravi raj za ornitologe. Značilnost parka so vodne površine, ki jih sestavljajo tri skupine ribnikov in zadrževalnik hudourniških voda, ki pritekajo s Pohorja. Najstarejši ribniki so Turnovi ribniki, njihov nastanek pa najverjetneje sovpada z nastankom in razvojem gradu v 17. stoletju. V neposredni bližini krajinskega parka je edini zasebni botanični vrt v Sloveniji, znan po močvirskih in strupenih rastlinah.

Kraj se se začel intenzivno razvijati, ko je bila leta 1846 skozenj speljana železnica Dunaj-Trst (najprej samo na relaciji Most na Muri-Celje.) Zanimiv je podatek, da je bilo na železniški postaji Rače leta 1857 oddanega več blaga kot na postaji v veliko večjem Mariboru. Zgraditev železniške proge je v Račah spodbudila razvoj industrije, ki je sprva temeljila na proizvodnji kavnih nadomestkov, pozneje pa na izdelavi špirta in kvasa. Po drugi svetovni vojni se je dejavnost tovarne preusmerila v proizvodnjo fitofarmaceutskih sredstev. Tovarna je dolga desetletja omogočala preživetje številnim družinam s širšega območja Dravskega polja in z obronkov Pohorja.

Na obronkih Pohorja leži Fram. Gre za kraj, odkoder so Rimljani v antiki iz tako imenovanega »zlatega studenca« speljali vodovod do svoje naselbine Petovia, zdajšnjega Ptuja. Tod nekje je tekla meja med rimskima provincama Norik in Panonia, mimo je vodila rimska cesta iz Ogleja (Aquileia) v Lipnico (Flavia Solva). V preteklosti so se v kraju rodili številni uče-

njaki, ki so dosegli svetovni sloves. Omenimo samo dva, in sicer dr. Pavla Turnerja (1842–1924), publicista, mecena in vzgojitelja, ter za čebelarje pomembnega Josipa Priola (1889–1969), sadjarja, čebelarja in učitelja. Dandanes je kraj znan predvsem po oljarni, ki proizvaja za Štajerce nepogrešljivo bučno olje, in po odličnih belih vinih. V preteklosti so tod vodna kolesa poganjala številne mline in žage. Zdaj v Framu deluje le še en mlin, vzdovno na Framskem potoku pa obnavljajo mlin in žago.

Začetki neformalne povezanosti čebelarjev na našem območju segajo na konec 19. stoletja, ko je v osnovni šoli v Račah deloval nadučitelj Ivan Paulšek (1850–1926), ki je svoje delovanje iz šolskih logov razširil še na gospodarsko in narodno področje. Kot berno v Učiteljskem tovarišu z dne 9. septembra 1926, je z veliko vnemo gojil čebele, njegova ljubezen do čebel pa je bila nekaj naravnega. Čebelarstvo je razširil daleč prek meja svojega šolskega okoliša, zato ga je pisec nekrologa v Učiteljskem tovarišu opisal kot apostola umnega čebelarstva v zahodnem delu Dravskega polja in vzhodnega Pohorja, ob tem pa ni pozabil dodati, da bi bil po njegovi smrti marsikateri kraj tega območja gotovo brez čebel, če Paulšek ne bi tako vneto razširjal čebelarstva. Kot člana Slovenskega čebelarkega društva za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko ga zasledimo že leta 1899. Formalno povezovanje čebelarjev z našega območja se je začelo leta 1911, ko je bila v bližnji Orehovi vasi ustanovljena podružnica Slovenskega čebelarkega društva Zgornje Dravsko polje. Pobudo za ustanovitev samostojne podružnice Rače - Podova je dal čebelar iz Podove Franc Primc ter okrog sebe zbral somišljenike. Pripravljalni občni zbor za ustanovitev podružnice je bil 12. februarja 1933. Na njem je bilo predlagano, da bi v podružnico povabili tudi čebelarje iz Spodnje in Zgornje Gorice, Škol, Starošincev in iz celotne občine Cirkovce, tako da bi zaradi skupnih interesov na ajdovi paši oblikovali podružnico Srednje Dravsko polje. Tako so 2. aprila 1933 v prostorih šole v Podovi ustanovili podružnico Slovenskega čebelarkega društva Podova - Rače. Za prvega predsednika podružnice je bil 2. aprila 1933 izvoljen Ivan Bauman. Na ustanovnem občnem zboru je čebelarški strokovnjak Henrik Peternel iz Celja predaval o vzreji matic in ropih med čebeljimi družinami. V letih od 1932–1936 je v Podovi redno delovala opazovalna postaja medenja, ki jo je vodil g. Franc Primc, vnet in napreden čebelar iz Podove. Zadnji redno po-

sredovani podatki z opazovalne postaje medenja so bili objavljeni za april 1936, ob čemer je poročevalec dodal, da so začeli tega leta nastavljeni že okrog 20. aprila, kar je zelo zgodaj. Vodja opazovalne službe medenja je v Slovenskem čebelarju zapisal, da je »med letom prenehala delovati postaja v Podovi pod Mariborom, ki jo je vodil gosp. Primc Franc, vnet in napreden čebelar, ki je tekom petih let poslal mnogo lepih in dobrih poročil«. Zadnje poročilo z opazovalne postaje Podova je bilo objavljeno junija 1937. Pred tem je delovala opazovalna postaja v Orehovi vasi, vendar so jo leta 1932 zaprli. V Leksikonu Dravske banovine za leto 1937 najdemo zapis, da je v Brezuli (naselje južno od Rač) med živinorejo znatno zastopano tudi čebelarstvo, nasprotno pa v drugih naseljih takratne občine Rače čebelarstvo ni bilo omenjeno. Po osmih letih uspešnega delovanja je izbruhnila vojna vihra. O letih med drugo svetovno vojno ni drugih pisnih virov kot seznam članov, ki je po vsej verjetnosti nastal zaradi razdeljevanja sladkorja čebelarjem. Ti so morali po vsej verjetnosti v zameno oddati določeno količino pridelanega medu, saj je takratna politika težila k popolni samooskrbi tretjega rajha. Vse, kar vemo, je, da je bila podružnica Slovenskega čebelarkega društva Podova - Rače zaradi aktivne politike ponemčevanja tako kot vsa druga slovenska društva ukinjena 31. decembra 1941. Dokument o tem hrani v Pokrajinskem arhivu v Mariboru. Po koncu vojne so se čebelarji povezali v Čebelarstvo društvo Rače in za prvega povojnega predsednika društva izvolili Jožeta Pipenbaherja, ki je društvo vodil v obdobju od leta 1946–1965, nato pa še od leta 1966–1971. Od junija 2013 je Čebelarstvo društvo Rače pobrateno s Čebelariskim društvom Nova Gorica.

Upravni odbor Čebelarkega društva Rače

Tekmovanje v medeni kulinariki

V okviru čebelarkega praznika, ki bo 21. maja 2016 v Račah, bomo tudi letos organizirali tekmovanje v medeni kulinariki. K sodelovanju vabimo mešane ekipe, ki bodo zastopale posamezna društva oz.

regijske zveze. Več informacij o tekmovanju dobite pri Tanji Magdič (tanja.magdic@czs.si ali 040/436 513).

Tanja Magdič, svetovalka JSSČ

Preprečevanje rojenja

Vlado Augustin*, vlado.augustin@czs.si

Rojenje čebel je naravno razmnoževanje čebeljih družin. Pri tem se družina razdeli na dva dela. En del ostane v panju, drugi del pa ga zapusti. Približno polovica čebel, včasih tudi več, se pridruži stari matici in si poišče novo domovanje. Preostale čebele ostanejo v panju in čakajo, da se iz pokritih matičnikov izleže mlada matica, se spraši in začne zalegati. Roj je popoln naraven začetek nove čebelje družine, saj z izjemo satja, zalog hrane in zalege s seboj prinese vse, kar mlada čebelja družina potrebuje za svoj razvoj. To je pomembno predvsem zato, ker s seboj ne prinese morebitnih bolezni, katerih povzročitelji so se naselili v starem satju. Ko zapusti staro družino v panju, se delno otrese tudi varoj in zgradi novo satje.

Pred davnimi leti so čebelarji kar tekmovali, kdo bo imel prvi roj. Imeti zgodnje roje so bile sanje in želja slehernega čebelarja, saj je to veljalo kot dokaz dobrega čebelarjenja. V sodobnem čebelarstvu so roji zaradi gospodarskih in praktičnih vzrokov nezaželeni, zato čebelarji s pravilno tehnologijo zaviramo nastanek rojilnega razpoloženja. V praktičnem čebelarstvu je največja spretnost, da z različnimi posegi v čebeljem panju omogočimo razvoj močnih čebeljih družin že za zgodnje dobre paše in da jih v takšnem stanju ohranimo vse čebelarstvo leto. Pri takšni tehnologiji čebelarjenja moramo odpraviti vse možnosti za pojav rojilnega razpoloženja zato, da čebele ohranijo maksimalno delovno vnašo in da naberejo čim več medu, »namenjenega« za čebelarjev trud.

Za doseg tega cilja je odločilnega pomena, da poznamo vse dejavnike, ki vplivajo na nastanek rojilnega razpoloženja. Čebelje družine rjijo takrat, ko dosežejo vrhunec svojega razvoja. Tedaj postane družina zelo močna, saj se je izleglo že nekaj generacij mladih čebel in matici zmanjkuje prostora za zaleganje. V panju je vedno več pokrite zalege kot nepokrite in vedno več mladih čebel krmilk, ki ne morejo opravljati svoje pglavitne naloge, tj. krmiljenja ličink. Ker se nagonsko intenzivno hranijo s cvetnim prahom, se jim začnejo povečevati jajčniki. Ta pojav imenujemo prikrita trotavost mladic in je pglavitni vzrok rojenja čebel. Tedaj je v družini približno 40 do 60 odstotkov čebel s povečanimi jajčniki, prav to pa v njej povzroči rojilno razpoloženje, ki zelo vpliva na vednje in življenje čebel. Poleg nesoraz-

merja med nepokrito in pokrito zalego v korist pokrite rojenje pospešujejo tudi drugi dejavniki: majhen panj, v katerem matica nima prostora za zaleganje po svojih sposobnostih, vreme, zelo plodna matica, izdatna pelodna paša in srednja ali slabša paša ter dedne lastnosti.

Ko preučimo pglavitne dejavnike rojenja, si moramo prizadevati, da čebelje družine ne ustvarjajo možnosti za nastanek tega pojava. Najpomembnejše je, da na vrhuncu razvoja čebelje družine ter pri maksimalnem vnosu nektarja in cvetnega prahu zagotovimo pravočasno širjenje prostora v panju. Blokado plodišča s cvetnim prahom in nektarjem preprečimo tako, da iz plodišča odstranimo dva krajna medena sata in namesto njiju vstavimo dve satnici, eno na levo in drugo na desno stran kot predzadnjo. Tako bomo mlade čebele zaposlili z graditvijo satja, ki ga bodo pašne čebele napolnile z medom oziroma s cvetnim prahom, sredinski del plodišča pa bo ostal nezaseden, tako da bo imela matica možnost neomejenega zaleganja. Satnic nikoli ne vstavljamo v sredino gnezda, ker bi jih čebele zaradi obilice nektarja in cvetnega prahu v naravi nagonsko napolnile s hrano, še preden bi jih matica zalegla. Prav tako bi že tako omejen prostor zalege še pregradili, s tem pa bi omejili matico na eno stran panja in dodatno zapletli zadevo. Zgoraj opisani postopek lahko (po potrebi) ponovimo čez nekaj dni, saj pravočasna širitev prostora v panjih v veliki meri zmanjšuje možnost za pojav rojilnega razpoloženja. Odvzete krajne medene sate shranimo v skladišču, tako da jih bomo pozneje lahko uporabili za narejanje narejencev.

Čebelji roj na vejah

Foto: Christian Osou

* Svetovalec JSSČ za tehnologijo čebelarjenja

Pri AŽ-panju rešujemo problem rojenja tudi s premeščanjem pokrite zalege iz plodišča v medišče, pri tem pa je treba paziti, da skupaj z zalego ne premeštimo tudi medenih vencev, v katerih so ostanki zimске zaloge. Če se temu ni mogoče izogniti, si te sate posebej označimo in jih ne točimo oziroma jih odstranimo, ko se zalega izleže. Sate začnemo premeščati takoj, ko v družini opazimo nedelavnost, ki se kaže v zbiranju mladih čebel na območju zunaj satja. Prazna mesta v plodišču, ki so posledica premeščanja pokrite zalege, zapolnimo s satnicami. Ob ugodnih letih lahko na ta način zamenjamo vse sate v plodišču.

Pri nakladnem panju dodamo za preprečevanje rojenja in shranjevanje presežkov medu mediščno naklado. Ob intenzivnem vnosu nektarja ne smemo nikoli čakati, da bo ta polna. Ko sta z nektarjem napolnjeni dve tretjini prve mediščne naklade, pod njo in nad plodiščem nastavimo mediščno naklado s praznim satjem. V obdobju medenja moramo paziti, da je v mediščni nakladi nad plodiščem vedno prazna tretjina prostora.

Drugačen način preprečevanja rojenja je, da v dobri družini vzredimo ali ji dodamo mlado matico. Čebelje družine le izjemoma rojijo, kadar je njihova matica mlajša od enega leta. Če matice menjamo avgusta, prihodnje leto v obdobju rojenja še ne bodo stare leto dni. Čebelja družina s takšno matico bo delavna, gospodarna in nerojiva, njen pridelek medu pa bo med najboljšimi. Zelo zanesljiva metoda preprečevanja rojilnega nagona je tudi zamenjava starih matic z zreli matičniki, preden se v družini pojavi rojilno razpoloženje.

Rojenje čebelje družine lahko uspešno preprečimo, če močni družini pravočasno odvezemo 2–3 zaležene sate skupaj s čebelami. Z odvzetimi sati zalege in čebelami lahko naredimo narejenca ali pa z njim okrepimo družino, ki zaostaja v razvoju. Odvzemanje čebel je zelo natančno delo, saj čebelje družine pred skorajšnjo pašo ne smemo preveč oslabiliti, če naj bi jo kar najbolje izrabila.

Zrel matičnik zaščiten z aluminijasto folijo

Če vsi ti ukrepi niso preprečili rojilnega razpoloženja, lahko pri nakladnih panjih uporabimo tehniko izdelave tako imenovanega vmesnega narejenca. Osnovno čebeljo družino, ki zaseda dve ali tri naklade, odstranimo s podnice in nanjo postavimo prazno naklado. Iz te čebelje družine vzamemo dva sata s pokrito zalego brez čebel in ju vstavimo v sredino prazne naklade. Hkrati vstavimo zrel matičnik, ki ga lahko dobimo pri vzrejvalcih, iz odbrane družine – ta mora biti od strani zavarovan z aluminijasto folijo – in ga previdno vtisnemo v enega od obeh zaleženih satov. V naklado ob stenah vstavimo dva medena sata s hrano brez čebel, preostali prostor pa zapolnimo s satnicami. Prek te naklade položimo vmesni pokrov z izletnim žrelom in nanj postavimo naklade osnovne čebelje družine, iz katere odstranimo vse morebitne matičnike. Osnovna čebelja družina bo izgubila večino izletnih čebel, saj se bodo te preselile v spodnjo naklado. Zaradi izgube izletnih čebel in odstranitve matičnikov čebeljo družino mine rojilno razpoloženje in stara matica začne znova pospešeno zalegati. V vmesnem narejencu se po približno dveh dneh izleže mlada matica, ki začne zalegati čez 8–10 dni. Če ugotovimo, da je mlada čebelja družina brezmatična, lahko vmesni narejenec znova združimo z osnovno družino.

Najuspešnejša metoda preprečevanja rojenja je, če čebelji družini odvezemo matico. Če je stara matica še dobra, jo uporabimo za narejenca. Tega naredimo tako, da čebelji družini odvezemo matico, sat pokrite, izlegajoče se zalege, s čebelami in sat hrane ter ji dodamo še dva prazna, lepo izdelana sata. Narejenca z odvzeto matico namestimo na stojišče, ki je vsaj tri kilometre oddaljeno od preostalih gospodarskih družin, v okolici katerega ni veliko čebelnjakov in na katerem je vso sezono vsaj nekaj čebelje paše. Tako se bo takšna družina lepo razvila do konca čebelarke sezone.

V čebelji družini, ki smo ji odvzeli matico, po devetih dneh uničimo vse zasilne matičnike in družini dodamo kakovosten zrel zaščiten matičnik, vzrejen iz odbrane družine, ali mlado matico v matičnici. V dneh, ko so takšne čebelje družine brez pokrite zalege in ko so vse varoje na čebelah, jih je mogoče preprosto uničiti. Priporočam vam uporabo oksalne ali mlečne kisline. Zatiranje opravite z uradno registriranimi zdravili, njihovo uporabo pa vpišite v veterinarski dnevnik.

Če se nam zgodi, da družina kljub vsem protirojilnim ukrepom izroji, pa nikar ne obupujmo, temveč raje občudujemo in uživamo v čudovitem naravnem dogodku, katerega naravna načela so nad človeško moralo, poleg tega pa so v številnih pogledih lahko tudi lekcija človeškemu rodu. ■

Varen med – odgovornost vsakega čebelarja

Andreja Kandolf Borovšak*, andreja.kandolf@czs.si

Med in čebelji pridelki, ki jih dajemo v promet, morajo biti varna živila, torej v njih ne sme biti škodljivih snovi oz. morajo biti te v mejah dovoljenih vrednosti. V medu ne sme biti več kot 100 µg/kg kumafosa (posledica uporabe zdravil Checkmite ali Perizin) in ne več kot 200 µg/kg amitraza (posledica uporabe zdravil Apivar, Varidol ...), čebelar pa naj stori vse, da v njegovih pridelkih ostankov sploh ne bo. Čebelar mora za zatiranje varoj vedno uporabljati samo registrirana in dovoljena sredstva, in to po navodilih proizvajalca in veterinarjev, svetujemo usmeritev v sonaravno zatiranje varoj.

Sintetični akaricidi, kot sta amitraz in še posebej kumafos, puščajo ostanke v vosku, iz voska pa lahko prehajajo v druge čebelje pridelke. Če smo uporabljali zdravilo Checkmite, potem le težko pričakujemo, da vosek iz teh panjev ne bo vseboval kumafosa, tudi če je od uporabe tega sredstva minilo že nekaj let. Pri predelavi voska, onesnaženega s kumafosom, lahko to kemično snov vsebujejo tudi satnice, iz njih pa kumafos prehaja v satje in iz njega v med in druge čebelje pridelke. Pri takem posrednem prenosu med ne bo vseboval velike količine, tako da ta po vsej verjetnosti ne bo dosegla mejne vrednosti, kar pa je seveda odvisno od količine kumafosa v vosku.

Težava nastane, če smo uporabljali ali če smo s satnicami v svoje čebelarstvo vnesli kako kemično sredstvo, ki ga v medu praktično ne sme biti, npr. klorfenvinfos, ki so ga med lanskim inšpekcijskim nadzorom našli v slovenskem vosku. Ta bi iz satnic, posebej če ga vsebuje tudi satje v panju, lahko prešel v med. V takem primeru medu ne smemo dati v promet. Še večje tveganje je, če satje prevešamo iz plodišča v medišče, saj v tem primeru točimo med iz satja, ki je bilo pod vplivom zdravil, takšno satje pa vsebuje več ostankov, zato je možnost njihovega prehoda iz satja v med še toliko večja.

Kaj lahko naredi čebelar za zmanjšanje vsebnosti ostankov kemičnih sredstev v medu? Izvaja lahko apitehnične ukrepe, s katerimi bo zmanjšal število varoj v čebelji družini, tako da jih ne bo treba zatirati z najučinkovitejšimi sredstvi. Uporabi lahko sonaravna sredstva za zatiranje varoj, in sicer takšna, ki v vosku ne puščajo ostankov (eterična olja, organske kisline). Katera koli sredstva, bodisi sintetična bodisi sonarav-

na, pa je treba uporabljati po navodilih proizvajalca in nasvetu veterinarja. Pred zatiranjem varoj je treba izprazniti medišča v AŽ-panjih, pri nakladnih pa odstraniti mediščno naklado, iz satov, ki so jim bili izpostavljeni, pa ne smemo točiti medu.

Če uporabljate tehniko prevešanja in če medu ne točite izključno iz deviških satov, vam na podlagi naših izkušenj iz raziskovalnega projekta odsvetujemo večkratno uporabo sredstva Checkmite, ki vsebuje aktivno substanco kumafos. Če ste v svojih panjih uporabili to sredstvo, iz njih ne pridobivajte izkopenca (tudi ne iz deviških satov). Če je bil kumafos uporabljen kdaj v preteklosti, pa priporočamo, da izkopenec pošljete v analizo vsebnosti te snovi.

Z ostanki akaricidov je lahko obremenjen tudi vosek iz voščenih pokrovcev. V panje vstavljamo satnice iz ekološke pridelave.

Posebej poudarjamo nujnost redne menjave satja, saj na ta način iz panja odstranjujemo z ostanki obremenjen vosek. Satje naj prehaja iz medišča v plodišče, iz plodišča pa v predelavo, vendar ne za satnice, saj je za predelavo v satnice primeren samo z ostanki neobremenjen vosek. **Z njimi je lahko obremenjen tudi vosek iz voščenih pokrovcev.** Iz panjev odstranjujemo vse prizidke voska in propolisa, saj lahko čebele ostanke raznašajo po panju. Če ste uporabili sredstvo Checkmite in če želite izdelovati satnice iz lastnega voska, potem pred izdelavo satnic oddajte vosek v analizo, ki bo pokazala, ali je za to primeren. Nemški raziskovalec Wallner vsaj za ostanke kumafosa, bromopropilata in fluvalinata priporoča, da satnice vsebujejo manj kot 1 mg/kg teh kemikalij. Pri nakupu satnic povprašajte za izvid analize ali pa se odločite za nakup *ekoloških satnic s certifikatom*.

Čebelar je odgovoren, da je med, ki je dan v promet, varno živilo. O izbiri zdravil se vedno posvetujte z veterinarjem. Vsa zdravila, tudi tista, ki so izdelana na podlagi kislin in eteričnih olj, moramo kupiti pri veterinarju, na VF NVI ali v zasebni veterinarski ambulanti, njihova uporaba pa mora biti vpisana v dnevnik veterinarskih posegov. ■

* Mag., svetovalka JSSČ za zagotavljanje varne hrane

Pristnost medu – skrb vsakega čebelarja

Andreja Kandolf Borovšak*, andreja.kandolf@czs.si

V brezpašni dobi ali ob pomanjkanju hrane moramo čebelarji krmiti čebele, pri tem pa moramo poskrbeti, da krma za čebele nikoli ne zaide v med. Najpogostejše napake, katerih posledica je lahko pojav sladkorja v medu, so:

- preobilno krmljenje spomladi ali v brezpašni dobi,
- prevešanje satov s predelano sladkorno raztopino iz plodišča v medišče in točenje teh satov,
- točenje satov iz plodišča,
- neizpraznitev medišč pred začetkom paše.

Če je treba družine spomladi krmiti, potem jim dodamo toliko krme, kolikor je lahko sproti porabijo. Krmo jim je bolje dodajati večkrat po malem kot jim dodati celo pogačo naenkrat. Glede količine doda-

* Mag., svetovalka JSSČ za zagotavljanje varne hrane

ne krme si lahko pomagamo s spremljanjem porabe hrane s kontrolnimi tehtnicami. Ko širimo gnezdo, stranskih satov iz plodišča **nikoli** ne prevešamo v medišče, temveč jih ob kaki drugi priložnosti porabimo za krmo družin (narejenci, jesensko krmljenje ...). Prevešane sate si označimo, v spomladanskih mesecih ali kadar samo sumimo oz. vemo, da v njih ni med, temveč shranjena krma za čebele, jih nikoli ne SMEMO iztočiti. Če medišč čez zimo ne izpraznimo, moramo sate v mediščih iztočiti pred prvo pašo, saj nam v nasprotnem primeru ostanki zimske krme lahko »onesnažijo« med, tako da ta vsebuje sladkor. Zavedati se moramo, da v medu ne sme biti predelane sladkorne raztopine, tudi če je samo odstotek. Takoj ko v medu najdejo snovi, ki mu niso lastne, med ni več med. ■

Inštitut za javno zdravje: tudi podrobnejša analiza medu ne kaže tveganj

Inštitut za javno zdravje je izvedel podrobno analizo tveganja pri uživanju slovenskega medu. Tako kot decembra lani je tudi tokrat ugotovil, da ostanki amitraza v analiziranih vzorcih medu ne ogrožajo zdravja ljudi. Podrobnejša analiza tveganja je razjasnila tudi nasprotujoče si izjave uradnih institucij – direktor Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin dr. Janez Poseđi je namreč na podlagi opravljenih analiz zagotovil, da je slovenski med varen, nasprotno pa je vodja Centra za zastupitve v UKC Ljubljana Miran Brvar dejal, da med čebelarjev, ki so uporabljali sporno zdravilo, ni zanesljivo varen.

V Nacionalnem inštitutu za javno zdravje so decembra preliminarno ocenili tveganje za zdravje porabnikov medu. Z analizami so v medu sicer ugotovili

vsebnost amitraza, vendar v količinah, ki so manjše od dovoljenih, to je 0,2 miligrama tega sredstva na kilogram medu. Preliminarna ocena tveganja je tako pokazala, da ostanki amitraza v analiziranih vzorcih medu ne ogrožajo zdravja ljudi. Hkrati so v sodelovanju s strokovnjaki Slovenskega toksikološkega društva, Nacionalnega inštituta za biologijo ter Fakultete za farmacijo in Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani v strokovni literaturi preučili najnovejše podatke, ki še niso bili upoštevani pri registraciji amitraza kot dovoljenega zdravila za čebele, saj ta predpisuje tudi mejno vrednost ostankov v medu. Tudi podrobnejša ocena tveganja je potrdila njihove preliminarne ugotovitve.

MB

Vir: Internet

KUNSTELJ

Miha Kunstelj, s. p.
GSM: +386 (0)31 352 797
e-pošta: jm-kunstelj@amis.net

inž. Jože Kunstelj, s.p.
GSM: +386 (0)31 893 276
e-pošta: jmkunstelj@amis.net

Zavrtili 41
1234 Mengeš SLOVENIA
Tel./Faks: +386 (0)1 723 80 27
www.mj-kunstelj.com

Strokovna razprava o pomenu kakovosti čebelarske opreme

Boštjan Kojek*, bostjan.kojek@czs.si

V torek, 15. decembra 2015, smo na sedežu ČZS na Brdu pri Lukovici pripravili strokovno razpravo o pomenu kakovosti čebelarske opreme, še posebej panjev. Gosta na razpravi sta bila g. Franc Kobe, čebelar, mizar in terenski svetovalec, in g. Lojze Sajevec, čebelar in inovator, udeležili pa so se je tudi zainteresirani čebelarji.

Ker največ čebelarjev v Sloveniji uporablja AŽ-panj, smo največ časa namenili razpravi o ekonomičnosti teh panjev. Žnidaršič ga je že leta 1910 predstavil kot panj, ki je primeren za zlaganje v čebelnjak in vedno pripravljen na prevoz. Od kranjiča, ki je bil takrat najbolj razširjen, ga je razlikovalo za tisti čas revolucionarno premično satje v satnikih, žal pa po njem ni prevzel tudi možnosti prilagajanja prostora moči družine. Ker so AŽ-panji praviloma zloženi v čebelnjaku, so manj izpostavljeni vremenskim vplivom, to pa podaljša dobo njihove uporabe. To je dobrodošlo, saj je izdelava tega panja zelo zahtevna in draga. V njem je zelo veliko okovja, vodil, okenc, vrat, vse to pa spet podraži izdelavo v primerjavi z nakladnimi panji. Gosta sta se strinjala, da je zato treba kupiti kar najkakovostneje izdelan panj iz izbrane in primerno suhega lesa, ekonomičnost pa mu povečamo s pravilnim in rednim vzdrževanjem. Pomembno je, da je mizar tudi čebelar, saj le tako ve, kako pomembna je natančna izdelava. Sogovorniki niso bili naklonjeni uporabi ivernih in lesenitnih plošč za izdelavo panjev. Med seboj smo primerjali panja, izdelana iz različnih vrst lesa, in sicer iz smrekovega in lipovega. Ugotovili smo, da je vrsta lesa manj pomembna kot njegova pravilna obdelava in vgradnja. Pozornost smo namenili tudi načinom spajanja lesenih elementov med seboj, in sicer lepljenju, vijačenju, rogljičenju, pero in utor ... Poudarili smo pomembnost kakovostno narejenih satnikov, tako da se med uporabo ne krivijo. Okovje naj bo iz nerjaveče pločevine, saj je higiensko in odporno proti kislina. Razpravljali smo tudi o vzdrževanju panjev, predvsem o izbiri pravilnih premazov za les. Primerne so vodotopne, hitro sušeče se barve, ki nimajo škodljivega vpliva na čebele in čebelje pridelke.

Pogovarjali smo se tudi o nakladnih panjih, ki so vedno cenejši, hkrati pa je krajši čas njihove uporabe. Tudi pri teh panjih sta za dobro delo in počutje čebel ključnega pomena kakovost lesa in natančnost izdelave.

* Svetovalec JSSČ za tehnologijo čebelarjenja

Foto: MB

lave, saj so razpoke, reže in druge pomanjkljivosti zelo moteče, še posebej pri premikih čebel, čebele pa so tudi bolj izpostavljene ropom in prepihu.

Razpravljali smo še o uporabi umetnih mas, predvsem stirodura, za izdelavo panjev. Večina udeležencev je menila, da je ta material primeren za narejence, namenjene prodaji, ali za rezervne družine, za gospodarske panje pa je manj primeren, čeprav ne gre spregledati dobrih strani takšnega panja. Pomislekov in različnih trditev je toliko, da bi kazalo pripraviti razpravo samo o tej temi.

Gosta in drugi udeleženci razprave so izrazili željo, da bi kakovostno narejeni panji po komisijem pregledu dobili znak kakovosti, ki bo jamstvo za kupce, predvsem za začetnike, da bodo za svoj denar res dobili kakovosten izdelek. Les naj bo slovenski in s certifikatom, da je vzgojen sonaravno. Predlog bomo predstavili na prvi seji komisije za tehnologijo čebelarjenja in varno hrano.

Na koncu smo si ogledali razstavljen panje z različnimi izvedbami pitalnikov, osmukalnikov in testnih vložkov. Pogovarjali smo se še dolgo po končanem uradnem delu, saj so takšne teme med čebelarji vedno dobro sprejete. Natančne opise AŽ- in LR-panja z načrti si lahko ogledate na spletni strani ČZS pod zavihkom Čebelarstvo in Čebelji panj. ■

IZDELAVA OMETALNIKOV ZA ČEBELE

Specifikacija

- **Material:** inox, nerjaveča pločevina
- **Metlice:** konjska žima
- **Pogon:** 2 motorja, brez jermenov
- **Napajanje:** 12VDC

Mobilni telefon | E-mail
040-346-436 | **cebelarskaoprema@gmail.com**

Novice iz sveta

Nemčija

Lanska medena letina je bila dobra, saj so bili donosi v posameznih zveznih deželah od 15–25 kg/panj. Za razliko od prejšnjih let so čebele nabirale mano na lipi, javorju in hrastu, popolnoma pa je zatajila hoja. Lani pridelan med je zelo kakovosten, predvsem zaradi nizke vsebnosti vode. Leto 2015 bo ostalo v spominu tudi po velikem zanimanju za čebelarjenje, zlasti med mladimi. Čeprav je bilo organiziranih več začetniških tečajev kot v prejšnjih letih, na vrsto niso mogli priti vsi, ki so to želeli. Glede na to ni čudno, da se število čebelarjev v Nemčiji iz leta v leto povečuje in da je bilo lani v Nemško čebelarsko zvezo vpisanih že 97.524 članov, ki so prijavili 674.610 čebeljih družin.

Povečuje se tudi članstvo v Zvezi zdravilcev, ki ima svoj sedež v Düsseldorfu. Te je lani vznemirila odločitev urada za zdravstvo v mestu Jena, da zdravilki Janett Conrad pod grožnjo denarne kazni prepove izvajanje metode inhalacije aerosola iz čebeljega panja. Zdravnica Antje Weise iz tega urada prepoved utemeljuje takole: »Pri vdihavanju aerosola iz čebeljega panja prodirajo delci alergogenih snovi globoko v človeško telo. Ti lahko sprožijo nepredvidene zaplete, katerih posledica so anafilaktične reakcije, tem pa je kos samo zdravnik in nikakor ne zdravilec.« Njeno izjavo je podprl tudi urad deželne uprave v Weimerju z ute-

meljtvijo, da lahko alergične reakcije nastanejo celo pri zdravem človeku, zato apiterapije s čebeljim aerosolom ne sme izvajati nekdo, ki ni zdravnik. Predsednik Zveze zdravilcev Dieter Siewertsen se je na »ta nezaslišan primer« odzval z besedami, »da je bil to grob poseg v pravice poklicnega opravljanja dela zdravilke, s čimer so pod krinko skrbi za zdravje želeli prepovedati staro preizkušeno zdravilsko metodo. Vdihavanju čebeljega aerosola so izpostavljeni vsi čebelarji in ga tudi priporočajo za dobro počutje.« Janett Conrad je že vrsto let čebelarka in zdaj tudi zdravilka. Pred tem je bila kot medicinska sestra 18 let zaposlena v intenzivni negi. Zdravljenje s čebeljim aerosolom izvaja samo takrat, kadar je v naravi paša in kadar se zunanje temperature povzpnejo na več kot 18 °C. Na prepoved urada za zdravstvo v Jeni se je pritožila z besedami: »Očitane nevarnosti za morebitno zdravje mojih pacientov niso navedene v nobeni literaturi in so zgolj hipotetične. Za izključitev možnosti kakršne koli alergične reakcije pred vsako inhalacijo naredim temeljito anamnezo kandidata. Če bi se kljub temu pojavili kakšni zapleti, je pri roki moj kovček za prvo pomoč. Tedaj vem, kaj mi je storiti, saj sem navsezadnje za to usposobljena.«

Poglavitna izdelovalca naprav za aromaterapijo v Nemčiji sta podjetji Kunessa in Hans Musch. Obe propagirata svoje izdelke z obrazložitvijo, da so ti namenjeni dobremu počutju ljudi, ki dihaajo čebelji aerosol. Pri nakladnih panjih napravo priključijo na pokrov. Nikakršne nevarnosti ni, da bi kaka čebela po pomoti zašla v cev za dihanje, ker je naprava opremljena z dvema filtroma, po vsaki uporabi pa je treba cev zamenjati. V podjetju Kunessa kljub opisanemu incidentu niso opazili zmanjšane povpraševanja po napravah za aromaterapijo, nasprotno, njihovi izdelki so prava prodajna uspešnica. ■

Franc Šivic

Vir: Berger, F. (2016): Stockluft verboten. *Deutsches Bienen Journal*, št. 1, str. 17.

Foto: Internet

ČEBELARŠKI CENTER LENART

**Vse za čebelarje
in ljubitelje medenih dobrot.**

UGODNO

Poseben popust za
čebelarje začetnike
na vso čebelarsko
opremo.

Popust ne velja
za strošene izdelke.

 www.cebelski-center.eu
 Čebelarški center Lenart
 info@cebelski-center.eu
 041 474 897 • 031 752 626

Kako se lotevam odbire pri svojih čebelah

Janez Gregori*, janez.gregori@gmail.com

Velikokrat poudarjamo, kako zelo pomembna je biotska pestrost, kako je treba ohranjati čim večjo raznovrstnost, bodisi življenjskih prostorov, to je ekosistemov, bodisi vrst organizmov na določenem prostoru. Kolikor več je rastlinskih in živalskih vrst na nekem travniku, toliko večja je tamkajšnja biotska pestrost. V tem primeru govorimo o biotski pestrosti na vrstni ravni. Medonosna čebela (*Apis mellifera*), ki jo gojimo, pa je v evropskem prostoru ena sama vrsta, njeno biotsko pestrost pa ugotavljamo na genski ravni. Prizadevamo si, da bi ohranili čim večjo pestrost njenih genov. Ti so nosilci dednih lastnosti, ki se dedujejo iz generacije v generacijo. Kolikor večja je njihova pestrost, toliko več je možnih kombinacij med njimi in s tem je več tudi možnosti za pojav mutacij, to je dednih sprememb. In prav ugodne mutacije so temeljnega pomena pri prilagajanju na okolje, ki se vse bolj spreminja. Tako se spremembe, kot sta npr. boljši čistilni nagon ali večja odpornost proti boleznim, lahko pojavijo že v okviru ene same družine.

Za čim večjo gensko pestrost populacije in s tem za čim manjšo sorodnost v njej je poskrbljeno že v samem življenju čebel. Matica se na prahi spolno združi z več troti, tudi s približno dvajsetimi, delavke imajo lahko različne očete in prav tako tudi mlade matice, ki gene prenašajo na svoje potomstvo. Mlade matice odletijo na praho daleč od čebelnjaka in si na ta način ustvarijo možnost, da se sparijo s troti, s katerimi niso v sorodstvu. In ne nazadnje so znanstveniki ugotovili, da tudi roji, če imajo na razpolago dovolj novih bivališč, dajejo prednost tistim, ki so bolj oddaljena od domačega čebelnjaka. Že naši očetje in dedje so se zavedali vloge genske pestrosti, čeprav pojava še niso znali poimenovati: matice so namreč nosili na praho na javne plemenilne postaje.

Pri odbiri v svojem čebelnjaku si prizadevam, da bi staro matico v vseh ustreznih družinah zamenjala njena hči, s tem pa v največji možni meri ohranjam gensko pestrost. To zahteva nekoliko več pozornosti dogajanju v družinah, a si to lahko privoščim, ker oskrbujem le približno 35 čebeljih družin, naseljenih v AŽ- in nakladnih panjih. Ker varozo že vrsto let zdravim samo z organskimi kislinami, se tako matice kot tudi vsa preostala zalega razvijajo v celicah iz neporečnega voska.

Izločam vse družine, ki so kakor koli neprimerne. Takšne so predvsem tiste, katerih delavke imajo na zadkih enega ali dva rumena ali oranžna obročka, in tiste, ki imajo na zadkih izrazito ozke prečne proge dlačic (tomete). Izločim tudi družine, ki so preveč napadalne, in tiste, ki med pregledovanjem nervozno zapuščajo zalego. Prav tako izločim tudi družine, ki se ne po moji krivdi slabo razvijajo, in tiste, pri katerih se rojilno razpoloženje pojavi že prej, preden dosežejo vrhunec svojega razvoja.

Iz neustreznih družin skušam odstraniti čim več trotoev. To je sestavni del mojih apitehničnih ukrepov za zmanjševanje števila varoj v družinah, hkrati pa skušam ohraniti čim več trotoev iz dobrih družin. To dosegam s pomočjo gradilnih satnikov: na stojišču ob čebelnjaku pripravim dve družini v nakladnih panjih, ki sta namenjeni samo vzreji trotoev in ne pridobivanju medu. Ena družina je velikosti za AŽ-satnike, druga za satnike nakladnih panjev. Vanju vstavljam pokrito trotoevsko zalego na gradilnih satnikih iz dobrih družin, iz slabih pa jo zavržem. V obeh družinah za zatiranje varoj takoj uporabim mravljino kislino in preverjam odpad varoj.

Postopek pri zamenjavi matic v AŽ-panjih se razlikuje od tistega v nakladnih panjih. V njih rojilni nagon krotim z odvzemom kakega sata pokrite zalege. Ko v drugi polovici maja družina doseže vrhunec razvoja in se pojavijo matičniki, matico odstranim, in

Foto: Janez Gregori

V gradilnem satu je v prostoru, namenjenem gradnji trotoevine, vstavljen tesno se prilegajoč satniček, ki olajša delo: sat potegnem iz panja za dobro polovico, satniček s trotoevino zamenjam s praznim, in sat porinem nazaj.

* prof. biol.

če je dobra, z njo naredim rezervno družino. Ker gre v tem času glavna matica na roj in sem jih odstranil, imajo družine v čebelnjaku večinoma samo dozorevajoče matičnike. Ko predvidevam, da se bodo izlegle prve matice, popoldne, ko se glasovi v panjih začnejo umirjati, poslušam, kdaj bodo zapele. Če je v čebelnjaku mir, je to zlahka mogoče slišati, za točno določitev panja, iz katerega je slišati glas, pa uporabljam preprosto pripravico, ki je v čebelnjaku odkar pomnim: tanka, približno meter dolga smrekova letvica, ki je na eni strani nekoliko priostrena, da jo lahko prislonim na zadnje okence panja. Na drugi strani je pravokotno pribita majhna deščica, na katero prislonim uho. In iz panja se jasno slišijo različni glasovi. Ko ugotovim, v katerem panju matica poje, s kvakanjem pa se ji odziva že kaka dozorela, ki pa je še vedno zaprta v matičniku, se takoj lotim odstranjevanja vseh matičnikov. Na kozico zložim vse sate iz plodišča, v panje pa jih vračam, ko se prepričam, da na njih ni nobenega matičnika. V plodišče previdno ometam čebele, ki mi na gosto zasedenem satu zastirajo pogled, tako da bi lahko spregledal kak matičnik. Delo bi bilo zaman, ker bi družina drugi dan gotovo rojila.

Zakaj družino uredim popoldne? Matica pevka nemirno išče svoje tekmičice, ki so še v matičnikih, in jih skuša uničiti. Ker ni odziva, se ponoči umiri in rojilni nagon zamre. Včasih sem se odstranjevanja matičnikov lotil že dopoldne, pa se mi je zgodilo, da je matica z rojem zletela kar s kozice!

Ko se mlada matica oprašči, navadno začne zalegati šele tedaj, ko se izleže vsa zalega. To se zgodi v nekaj več kot treh tednih po odvzemu stare matice. Ker se pri meni gozdna paša začne – če se začne – kak dan po Medardu, začne njena hči tedaj zalegati in delovna vnaša družine je na vrhuncu. Najslabše je, če družina sede na roj na začetku medenja.

Drugače se lotim zamenjave matic v nakladnih panjih. Gospodarski panji so v dveh nakladah in družine prav tako v drugi polovici maja dosežejo vrhunec razvoja. Na spodnjih robovih satov se začnejo pojavljati zasnove matičnikov, ki so v obliki želodovih kopic, in prav kmalu se v njih lahko pojavijo jajčeca. Tedaj ne brskam po satih, temveč v vsakem panju med obe nakladi vstavim matično rešetko. Navadno se deveti dan lotim ureditve družine. Takoj vidim, v kateri nakladi je matica, in to naklado začasno odstranim. V nakladi brez matice so navadno matičniki in vse, razen najlepšega, odstranim. Če matičnika ni, je gotovo v nakladi z matico. Označen sat z matičnikom dam v naklado brez matice in čez nekaj dni poskrbim, da ostane najlepši. V to naklado se vrnejo tudi vse pašne čebele.

Na naklado brez matice položim vmesni pokrov z žrelom in nanj namestim naklado z matico. Ker je

Foto: Janez Gregori

Dva satnička s trotovsko zalego iz dobrih družin vstavim v AŽ satnik in ga dam družini v nakladnem panju, namenjeni vzreji trotov.

izgubila vse pašne čebele, jo mine tudi morebitno rojilno razpoloženje. Družino nujno oskrbim z vodo, potrebno za pripravo hrane ličinkam, če je treba, pa ji dodam tudi hrano. V nakladi z matico se moč družine hitro povečuje, morebitno pripravo na roj pa preprečim z odvzemu sata s pokrito zalego in čebelami na njem; postopek po potrebi tudi ponovim. Ko se mlada matica v spodnji nakladi spraši in je prva zalega že pokrita, obe nakladi združim, vendar moram obvezno poskrbeti, da v nakladi s staro matico ni rojilnega razpoloženja, saj se v nasprotnem čebele neusmiljeno spopadejo med seboj. Staro matico pred združitvijo odstranim, če je ne, pa čebele same izberejo, katera matica je boljša. To gotovo opravijo bolje od mene! Obe nakladi združim prav ob začetku medenja, na vrh položim matično rešetko in naložim tretjo, mediščno naklado. Ker so v mediščnih samo deviški sati, proti koncu junija matična rešetka ni več potrebna, saj takrat matica v takih satih ne zalega več.

Opisal sem, kako delam v svojem čebelarstvu, ki je v najhladnejšem delu Slovenije, v Podkorenu, 840 metrov nad morjem. Kako se ta način obnese drugod, nam pokaže samo praktično delo. Sam sem zadovoljen z nakladnimi panji, predvsem zaradi zelo preproste zamenjave matic, saj jih po večini sploh ni treba iskati. Res pa je treba naklade včasih dvigniti.

Kot sem že omenil, mi je vodilo pri delu ohranjanje biotske pestrosti v mojem čebelnjaku. Kako pomembna je genska raznovrstnost, se niti ne zavedamo, zato jo tudi odločno premalo poudarjamo. Prav genska raznovrstnost je tako temeljnega pomena za dedne spremembe pri naših čebelah kot tudi pot k izboljšanju njihovih življenjskih sposobnosti. To je pot do njihovega prilagajanja v vse bolj se spreminjajočem okolju. Še vedno se ne zavedamo, kam vodi vse večje siromašenje genskega sklada naše čebele. ■

Izdelki, primerni za zaščito čebelnjakov

Med izdelki za zaščito lesa sta na tržišču predvsem dva tipa premazov, in sicer klasični alkidni premazi na osnovi topil ter bolj ekološki premazi na vodni osnovi. Domači mojstri se še vedno v veliki meri odločajo za nakup izdelkov na osnovi topil. Za to vrsto premazov je že dolgo značilna standardna kakovost, v zadnjem desetletju pa se je zelo izboljšala kakovost premazov na vodni osnovi in po nekaterih lastnostih celo preseгла kakovost premazov na osnovi topil v prodaji na drobno.

Največja razlika med vodnim in topilnim premazom je krajši čas, potreben za nanos premaza na vodni osnovi. To največkrat najbolj moti ljudi, vajene dela s klasičnimi topilnimi premazi. Pri delu z vodnimi premazi moramo biti zato pazljivejši, morebitne napake pa moramo hitro popraviti. Premaz se posuši že v nekaj minutah in pozneje poprava nepravilnosti ni več mogoča. Ko usvojimo tak način dela, nam vodni premazi ne povzročajo več težav. Hitro sušenje premaza nam po drugi strani omogoča več nanosov v enem dnevu in s tem velik prihranek časa. Po potrebi lahko premaz redčimo z vodo. Čopiče in drugo orodje je mogoče oprati v raztopini detergenta in vode. Vodni premazi nimajo neprijetnega vonja, beli odtenki pa v notranjih prostorih ne rumenijo. Ker ti premazi ne smejo zamrzniti, jih moramo pazljivo skladiščiti.

Pri izdelkih na osnovi topil je naslednji nanos mogoč šele po 24 urah, ko je prejšnji povsem suh. Sledi čopiča in zatekanja je zaradi narave alkidnih premazov mogoče popravljati dalj časa. Premazi na osnovi topil se praviloma tudi nekoliko lepše razlivajo in so v primerjavi z vodnimi premazi bolj sijoči. Film alkidnega premaza postaja sčasoma trši in krhek, še posebej na površini, zato z nje enakomerno izginja zelo počasi. Tako je premaz preprosto obnoviti, saj največkrat lahko samo s krtačo odstranimo neoprijete delce, očistimo podlago in jo osvežimo z novim nanosom. Za redčenje premaza in pranje čopiča uporabimo predpisano razredčilo.

JUBIN premazi za les na vodni osnovi so ekološko sprejemljivejši od premazov na osnovi topil. To dokazujejo nizke vrednosti toplotnih in organskih sestavin ter skladnost s certifikatom SIST EN 71-3 in SIST EN 71-9 za končne sloje premazov. Med te sodita **JUBIN Lasur** kot transparentni premaz in **JUBIN**

Decor Universal kot pokrivni premaz. Oba uporabljamo skupaj s pripadajočima temeljnima premazoma (**JUBIN Decor Primer + JUBIN Decor Universal**, **JUBIN Impregnacija + JUBIN Lasur**). **JUBIN Impregnacija** je biocidna impregnacija, s katero zaščitimo les pred lesnimi škodljivci, vendar jo za zaščito čebelnjakov odsvetujemo.

JUBIN premazi na osnovi topil so klasični alkidni premazi. V to skupino premazov za zaščito lesa sodi **JUBIN Email Universal** kot pokrivni premaz, ki se uporablja skupaj s temeljnim premazom **JUBIN Wood Primer**. Za zaščito čebelnjakov sta primerni obe vrsti naših zaključnih slojev: tako vodni kot topilni.

Ker pa so vodni premazi ekološko sprejemljivejši, jih za zaščito čebeljih panjev vsekakor priporočamo kot prvo izbiro. Prednost vodnih izdelkov je široka paleta barvnih odtenkov. Pri lazuri lahko izbirate med več kot petdesetimi odtenki, pri pokrivnem premazu **JUBIN Decor** pa med številnimi niansami

POSEBEN POPUST ZA ČEBELARJE

Od 1. marca do 31. avgusta 2016 bodo lahko vsi člani ČZS kupovali izdelke iz družine **JUBIN** z 20-odstotnim popustom. V trgovini

podjetja **JUB** bo popust mogoče uveljaviti ob predložitvi članske izkaznice, v Merkurjevih centrih pa ob predložitvi članske izkaznice in spodnje kode.

V tem letu vam omogočamo tudi poseben 15-odstotni popust pri nakupu izdelkov podjetja **JUB** za obnovo društvenih prostorov in objektov ČZS. Popust je mogoče uveljaviti v trgovini podjetja **JUB** ob predložitvi članske izkaznice.

Za zaščito čebeljih panjev priporočamo:

- enkratni do dvakratni premaz z JUBIN Decor Primer + dvakratni premazi z JUBIN Decor Universal ali
- dvakratni premaz z JUBIN Lasur ali
- enkratni premaz z JUBIN Wood Primer + dvakratni premaz z JUBIN Email Universal

po barvnih kartah JUB, RAL in NCS. Pri topilnih izdelkih je na voljo dvanajst odtenkov.

Dodatna prednost vodnih premazov je tudi hitro sušenje, tako da lahko čebele naselimo v panj že dan po nanosu zadnjega sloja premaza.

Ne glede na to, ali izberemo izdelek na vodni ali topilni osnovi, je predvsem za transparentno zašč-

to lesa pomemba tudi izbira barvnega odtenka. Zelo svetli odtenki praviloma zahtevajo pogostejše obnavljanje premaza. Ti odtenki vsebujejo manj pigmentnih delcev, ki varujejo les pred UV-sevanjem, zato je zaščita nekoliko slabša. Močnejši, zelo temni odtenki se na površini bolj segrevajo, zato se les bolj razteza in krči. To povzroči hitrejše propadanje, zato je treba zelo temne odtenke lesa (kot je npr. ebenovina), pogosteje obnavljati kot les, prebarvan z lazuro v srednje močni niansi tika.

Podjetje JUB kupcem omogoča izbiro tako vodnih kot tudi topilnih premazov, vendar za notranje prostore priporočamo zgolj uporabo vodnih premazov, ker imajo klasični premazi specifičen vonj po olju še dolgo časa potem, ko topilo že izhlapi. Poleg tega beli odtenki topilnih premazov v notranjih prostorih sčasoma porumenijo. *Mag. Jelka Slatinšek*

SMGO

V članstvu SMGO od samega začetka

Miha Rozman, miha.rozman@hopcefizelj.com

Čebelarim na Češnjici pri Kropi pod obronki Jelovice in v neposredni bližini Karavank. Vas je obdana s travniki in prostranimi gozdovi. Tu ne poznamo intenzivnega kmetijstva in industrije. Na prvi pogled je to odlično okolje za čebele, vendar nam velik kos medene pogače vzamejo spomladanske nizke temperature in poletne plohe, ki se zlivajo prek gorskega masiva. Le redkokdaj se zgodi, da se vremenske razmere in medenje lepo ujamejo.

S čebelami sem se od blizu začel srečevati že v otroških letih, saj je bil čebelar tudi moj stari oče. Čebele je gojil še v kranjcih. Po njegovi smrti sem nadaljeval hišno tradicijo – čebele so pri naši hiši več kot sto let. Takoj sem se vključil v čebelarsko društvo in ČZS. Na začetku samostojne poti sem čebelaril z 10 AŽ-panji, in ker sem bil uspešen, sem začel načrtovati nov zidan čebeljak za 60 panjev. Leta 1982 sem dal izdelati načrt zanj in z današnjega stališča se zdi neverjetno, da se je pri dovoljenju za graditev zataknilo zaradi vode, elektrike in stranišča, ki je bilo predvideno v objektu. Dandanes vemo, da je po smernicah dobrih higienskih navad, ki temeljijo na načelih sistema HACCP, to povsem normalno in nujno potrebno. Pozneje so mi graditev le dovolili.

Čeprav med proizvajajo čebele, ima pri njegovi pridelavi pomembno vlogo tudi čebelar. Spomladi čebel ne smemo preobilno krmiti, saj te vse pre-

sežke lahko prenesejo v medišče in s tem pokvari-jo pristen pridelek. Pred točenjem je dobro izmeriti vsebnost vlage v medu. Ta ne sme presegati 18,6 %. Če pokličemo terenskega svetovalca, nam to naredi brezplačno, velika večina čebelarjev pa ima že lastne refraktometre. Po točenju zrel med hermetično zapremo v sode iz nerjaveče pločevine ali plastike, primerne za živila. Po nekaj dneh ga prvič posnamemo. To ponovimo še večkrat, da odstranimo vse ostanke voščenih pokrovcev. Med je zelo higroskopičen, zato mora biti stalno hermetično zaprt, saj v nasprotnem primeru nase veže vlago in tuje vonjave. Če med v čiste kozarce točimo iz spodnje pipe sodčka, je verjetnost tujkov v medu zelo majhna.

Kdor se odloči postati čebelar, mora nenehno slediti stroki, zato sem se vedno trudil obiskati čim več predavanj o čebelarstvih temah. Leta 2009 sem na ČZS v Lukovici obiskoval tečaj za čebelarje svetovalce in ga uspešno končal. Pridobljeno znanje rad delim tudi z drugimi čebelarji. V minulem petletnem obdobju sem veliko pomagal čebelarjem na terenu, predvsem začetnikom. V zelo lepem spominu mi je ostalo usposabljanje začetnikov v ČRIC Lesce, kjer sem dve leti vodil praktični del tečaja v čebelnjaku.

Na omenjenem tečaju v Lukovici sem se podrobno seznanil s sistemom SMGO in se vanj tudi vključil. Spoznal sem, da ima sistem pozitivne lastnosti tako za čebelarja kot tudi za porabnike medu. Ti cenijo predvsem lično embalažo in nadzorovano pridelavo.

Ves med polnimo v kozarce za slovenski med, jih nato zapremo z originalnimi pokrovčki in ustrezno etiketiramo. Preden ga oddamo kupcu, kozarce še enkrat pregledamo in jih opremimo s prelepki SMGO, ki so označene z zaporednimi števkami. Te prelepke kupcu jamčijo, da je prvi odprl kozarec, hkrati pa je zagotovljena tudi sledljivost medu.

Večina čebelarjev je vestnih že po naravi, še veliko bolj pa se pri svojem delu potrudimo, če nas nadzira in nam hkrati tudi svetuje stroka. Čudi me, da se čebelarji bolj množično ne vključujejo v sistem SMGO. Strah pred vodenjem dokumentacije v sistemu je odveč. Izpolnjevanje obrazcev je zelo preprosto, vodenje dokumentacije pa se ne razlikuje dosti od tiste, ki jo morajo voditi čebelarji, ki niso vključeni v ta sistem.

Enkrat na leto me obišče čebelarški svetovalec, izjemoma tudi oseba, pristojna za varno hrano. Ob obisku skupaj pregledava čebelarstvo, svetovalec pa vzame tudi vzorec medu (450 g) in ga odnese v analizo. Če ta pokaže, da je z medom vse v najlepšem redu, je čebelarjev trud v celoti poplačan.

Vsako leto se udeležujem posveta skupine proizvajalcev medu, vključenih v SMGO, ki ga organizira

ČZS. Na njem iz prve roke izvem vse novosti, ki so potrebne za uspešno delo. ČZS je v zadnjih desetih letih naredila velik korak naprej, to pa se kaže predvsem na področju izobraževanja čebelarjev ter pri promociji in dostopnosti kakovostne strokovne literature.

V zadnjem času so na račun čebelarjev letele hude kritike. Sam menim, da nam je bila storjena velika krivica. Čebelarji smo bili javnosti predstavljeni kot veliki dobičkarji, čeprav gre v resnici za skromne in marljive ljudi, ki imajo velike zasluge za biotsko pestrost v naravi in za boljše donose v kmetijstvu. Kljub vsemu jim je namenjen najmanjši košček pogače. ■

Čebelarška tehtnica

- ločen brezžični display
- spremljanje moči družin in donosa
- pravočasno ukrepanje ob rojenju
- pravilno krmljenje
- za vse vrste panjev

95,40 EUR

www.apiscale.eu 041/844-482
Matevž Strgar s.p., Primičeva ulica 10a, 1291 Škofljica

OBVESTILO – Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo

Čebelarji, pri katerih so od zadnje notranje presoje minila tri leta (torej vsi, pri katerih je bila zadnja presoja izvedena leta 2013), morajo letos opraviti vnovično notranjo presojo.

Čebelarji lahko oddate v analizo vsebnosti HMF tudi med iz sheme kakovosti, ki je starejši od enega leta, da bi preverili njegovo skladnost z zahtevo iz Pravilnika o SMGO. Več informacij dobite pri Nataši Lilek.

	Število novih članov SMGO februarja 2016	Število članov, ki so izstopili februarja 2016	Število vseh članov SMGO februarju 2016
	3	1	287

Za vključitev v kakovostno shemo »Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo« navežite stik z go. Natašo Lilek: po tel.: 040/436 519 ali 01/729 61 29 oz. na e-naslovu: natasa.lilek@czs.si

Več informacij najdete na spletni strani www.slovenskimed.si pod rubriko SMGO.

Čebelarjeva opravila v aprilu

Jure Justinek – Zgornja Ložnica, jure.justinek@czs.si

Aprila se dan hitro daljša in v drugi polovici tega meseca je moč sončnih žarkov že primerljiva z močjo sončnih žarkov v drugi polovici avgusta. Ob mirnih in sončnih dnevih nastane velika razlika med jutranjo in popoldansko temperaturo. Ta mesec narava dodobra oživi in ozeleni. April je sicer znan predvsem po muhastem vremenu s precej dežja. Povprečna aprilaska temperatura se že povzpne na približno 13–14 °C.

Od pomembnejših medovitih rastlin v tem mesecu hkrati z drugim sadnim drevjem zacvetijo divja češnja, regrat in oljna ogrščica na poljih. Na teh rastlinah lahko močne družine že naberejo nekaj kilogramov medu, to pa še dodatno pospeši razvoj, zato se panj hitro napolni s čebelami.

Delo pri čebelah

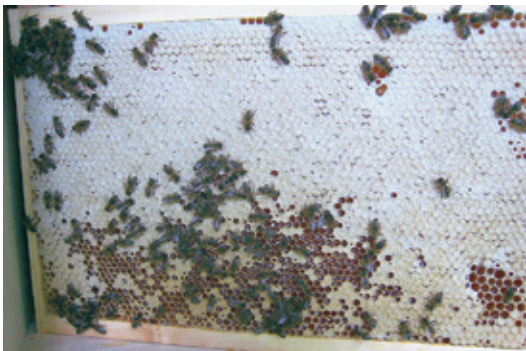
Sam ta mesec čebele pregledam dvakrat do trikrat. Vsi pregledi so še vedno usmerjeni v povečanje zalege in pripravo na prvo pašo. Tisti, ki čebele prezimujete samo v plodiščih, boste morali nastaviti medišča. Sam po navadi iz medišča ne odstranim vsega satja, saj izločim le 4–5 najstarejših ali slabo zgrajenih in poškodovanih satov, in to že prejšnjo jesen. V drugi polovici tega meseca tako ta prazen prostor zgolj zapolnim s satnicami. Najprimernejši čas za nastavitev medišča je, ko čebele v celoti zapolnijo plodišče in še ne začnejo podsedati pod satjem in na mrežici za zadnjimi vratci. Če medišče nastavimo prezgodaj, gotovo za nekaj časa upočasnimo razvoj, če pa to storimo prepozno, povečamo zgodnji rojilni nagon, tako da ga bo pozneje težko brzdati. Aprila lahko matica v tednu dni poveča obseg zalege za en sat. Čebelar mora obvladati način

in obseg zaleganja matice ter pravočasno ukrepati. Vsaka napaka, ki jo storimo ta mesec, se nam pozneje maščuje z manj čebelami in zato s slabšim pridelkom medu ali s prezgodnjim rojem.

V začetku aprila v močnih družinah po dolžini spet obrnem vsak drugi sat zalege in preverim zalogo hrane, poleg tega pa vse družine razdelim v tri skupine: v prvi so nadpovprečne, v drugi povprečne in v tretji šibke oz. podpovprečne. Te številke zapišem na panje, saj mi bodo pomagale pri pregledu v sredini meseca. Ta mesec je moj cilj, da čebele porabijo čim več zimskih zalog hrane, vendar zaloga nikoli ne sme biti manjša od šest kilogramov. Do cvetenja češnje družine po potrebi še dražilno krmim, potem pa ne več, ker se na območju mojega čebelarstva tedaj začnejo pojavljati prvi pozitivni donosi medu iz narave.

Prav tako pri vsakem pregledu razbrzdam krajne sate zimskih zalog. Velikokrat se zgodi, da je katera družina blokirana z medom v plodišču. V tem primeru je treba ukrepati takoj: med je treba odstraniti ter ob zalego vstaviti lep mlad sat. Če je družina že dovolj močna, tak sat brez težav vstavimo tudi med zalego. S tem matici zagotovimo dovolj prostora za neovirano zaleganje in širitev gnezda. Moji prvi aprilski pregledi so še torej vedno bolj kontrolni in podobno kot prejšnji mesec usmerjeni predvsem v zagotavljanje zadostnega prostora za zaleganje matice. V sredini tega meseca, ko izvedem drugi pregled, je po navadi še nekaj več kot teden dni do cvetenja oljne ogrščice, na katero vozim čebele na pašo, zato jih tedaj tudi primerno uredim.

Številke, s katerimi sem ob prvem aprilskem pregledu označil panje, mi bodo zdaj pomagale, da bo delo potekalo hitreje. Najprej pregledam družine, ki so označene kot nadpovprečne. V teh družinah se utegne hitro pojaviti rojilno razporeženje, in to prav sredi paše, zato tem družinam odvzamem od enega do dva sata zalege s čebelami. Zalego odložim na kozico, pazim pa, da ne odvzamem matice. Prazen prostor zapolnim z mladim zgrajenim satom ali – če je vreme lepo in donos iz narave – s prvo satnico. Zgrajen sat vstavim med zalego, satnico pa ob zalego. Medene sate nabrzdam, hkrati pa vsak drugi sat zalege, če še ima medene vence, obrnem po dolžini ter plodišče zaprem. V medišču je navadno še od jeseni prostor za 4–5 satov, zato zdaj vanj vstavim

Pravilno zgrajen sat od letvice do letvice

satnice in ga v celoti zapolnim. Satnice vstavljam v medišče po načelu »en sat – ena satnica«, dokler to ni polno. Tako urejeno družino znova zapažim in panj zaprem. Po pregledu nadpovprečno močne družine, ki sem jo obilno zaposil in ji zagotovil dovolj prostora za nadaljnji razvoj, na kozici ostane še sat ali dva zalege. Potem se lotim podpovprečne družine. V njeno medišče tako kot prej dodam satnice, iz plodišča pa umaknem dva prazna sata ali dva medena sata, pač odvisno od ocene, ali ima družina preveč ali premalo hrane. Preverim količino in kakovost zalege ter ob te sate dodam tista dva sata zalege, ki sem ju odvezel nadpovprečni družini. Tako šibkejšo družino okrepm in ji omogočim hitrejši razvoj.

Na koncu mi ostane le še pregled povprečnih družin, kakršnih je po navadi največ. Preverim zalogo hrane ter jo umaknem iz plodišča, če je je preveč. Med zalego vstavim lep prazen sat, razbrazdam polne krajne sate ter vsak drugi sat zalege obrnem po dolžini. Gnezdo torej širim z dodajanjem zgrajenih mlajših satov med zalego, obračanjem satov in občasno z dodajanjem kake satnice ob zalego, če je v naravi že paša. Uredim tudi medišča, in sicer tako, da je v njih približno 60 odstotkov lanskega satja in 40 odstotkov satnic, ki jih morajo čebele še zgraditi. Če naletim na izjemno šibko družino, te ne okrepim z zalego iz boljših družin, temveč poleg nje vstavim dobro razvito rezervno družino na devetih satih. Matice iz šibke družine po navadi ne uničim, temveč jo skupaj z enim satom zalege in s čebelami premestim v 9-satni AŽ-panj, točno v tistega, iz katerega sem premestil rezervno družino. Ta matica se v veliko primerih pozneje izkaže kot povsem v redu, a je imela pri spomladanskem začetku razvoja pač smolo. Če se tudi pozneje ne izkaže, jo še vedno lahko zamenjam. Tako so v sredini aprila vse družine izenačene, torej približno enako močne. V plodišču imajo dovolj prostora za širitev zalege ter nastavljeno medišče s satnicami, pripravljenimi za graditev. S tem so družine pripravljene na prvo pašo na oljni ogrščici ali na pašo na regratu in sadnem drevju.

Neželeni čebelji prehodi v satju

Foto: Gregor Lužar

Tako urejene družine po navadi lahko pustim pri miru najmanj deset dni, torej skoraj do konca meseca, ko zacvetijo oljna ogrščica, regrat in številne druge cvetlice. Ob zadnjem aprilskem pregledu je dela po navadi manj, saj so družine po večini izenačene in se enakomerno razvijajo, pospešeno gradijo dodane satnice v medišču in prinašajo prve večje količine medičine. Ta pregled je pomemben zato, ker ob podcenjevanju družine lahko spregledamo pojav rojilnega razporeženja. Ker se rojenju izogibam, je ukrepanje nujno. Pripravim kozico in najprej izvlečem krajni medeni sat, da imam prostor za delo. Nato preverim količino zalege in izvlečem po dva sata pokrite zalege, ob katerih zaradi obračanja satov ni medenih vencev in so v celoti zaleženi. Preverim, ali je na teh satih matica. Iz medišča v plodišče premestim po dve satnici, ki sta po večini vsaj na pol ali že v celoti zgrajeni. Pri boljših družinah ju vstavim med zalego, pri nekoliko slabših pa ob njo. S tem namreč matici znova zagotovim dovolj prostora za zaleganje. Odvezeta sata z zalego premestim na sredino medišča. Ta ukrep prevešanja je v AŽ 9 ali 10 satnem-panju skoraj neizogiben, vendar moramo biti pri delu zelo previdni in dosledni. V medišče nikoli ne smemo premestiti zalege kjer so ostanki zimske zalege! Če smo bili v to prisiljeni, pa moramo takšno satje označiti. Nikakor ga ne smemo točiti skupaj z drugim satjem, saj obstaja velika možnost, da bo v med zašel tudi sladkor, to pa je nedopustno in neodpušljivo! Prevešanja ne opravljam če družina nima zalege vsaj na sedmih satih. Tudi ne prevešam v panjih kjer imam matične mreže čez celotno površino saj višek čebel sam sili v medišče in razbremenjuje plodišče. Če je kakšna družina premočna ji lahko odvzamemo sat zalege in ga dodamo družini ki še vedno zaostaja v razvoju. Prevešanje naj bo skrajni ukrep v sili! Iz družin, ki so v plodišču blokirane z medom, tega odstranimo in shranimo, saj ga bomo kmalu potrebovali za narejence. Konec aprila zadostuje, da ima družina v plodišču zaloge medu samo v krajnih satih, saj čebele v medišče že prinašajo svežo medičino. Pazimo le na to, da je skupna zaloga medu v panjih vedno vsaj šest kilogramov. Po vseh posegih panje še vedno zapažim s penasto gumo, to pa odstranim šele pred začetkom zimskega krmiljenja. Zapaženi so torej vse poletje, predvsem zato, da v panjih ni prepaha, tako da čebele med nanosijo vse do lesenih letvic satnikov. Spomladi namreč izolacija zadržuje toploto v panjih, poleti pa preprečuje njihovo pregrevanje.

Še nekaj splošnih opozoril glede opravil v tem mesecu

Marsikdo bo aprila kupil čebele. Na novo kupljena čebelja družina mora biti zdrava in mora zasedati

ves prostor, v katerem je naseljena. O tem se pričamo še pred nakupom, prav tako pa moramo še pred tem (in tudi pred morebitnimi prevozi čebel na pašo) pridobiti veterinarsko potrdilo, da čebele ne zapuščajo območja, ki je okuženo s hudo gnilobo čebelje zalege. Čebelar oz. lastnik čebel torej pred premikom izpolni izjavo, da njegove čebele na kažejo znakov hude gnilobe, pristojni območni veterinar pa jo mora potrditi. S potrdila je tudi razvidno, od kod so čebele in kam bodo pripeljane. Brez tega potrdila prevoz ni mogoče. Prav tako je treba zaradi nevarnosti širjenja hruševega ožiga o premiku čebel obvestiti fitosanitarno inšpekcijo, ta pa mora izdati dovoljenje za premik. Vse skupaj je morda slišati zapleteno, vendar je vse potrebne dokumente mogoče po elektronski pošti urediti v enem delovnem dnevu.

Dokaj pogosto je vprašanje, kdaj je najprimernejši čas za preselitev družin v prašilčkih v večji panj. Po mojem mnenju je idealno, če takšno družino preselimo v gospodarski panj takrat, ko družina s čebelami zaseda ves razpoložljivi prostor v prašilčku. Sam selitev opravim tako, da v večjem panju najprej pripravim satje, pri čemer pustim toliko prostora, da mlado družino potem samo premestim v večji panj. Lega in postavitve satja s čebelami ostaneta nespremenjena. Gnezda tudi ne širim, saj je za preseljeno družino že selitev dovolj velik stres. To lahko naredimo šele pri naslednjem pregledu.

Ta mesec čebelam vstavljamo prve sate v graditev, zelo pomembno pa je, na kakšen način izvedemo to opravilo. Ko satnik zažičimo in vanj vtremo satnico, na eni strani skoraj vedno ostane nekaj milimetrov praznega prostora. Če tak sat vstavimo v družino tako, da je ta prazen prostor spodaj, ga čebele ne zgradijo do letvice, temveč ta prostor le še povečajo in si naredijo prehode. Tak sat pozneje ni tako močan, kot bi lahko bil, zato sate vstavljamo vedno ta-

ko, da je prazen prostor na vrhu, tak sat pa je pozneje zgrajen od zgornje do spodnje letvice. Včasih se zgodi, da čebele kljub pravilni vstavitvi sata satje spodaj zgrizejo in naredijo prehode. V takem primeru sat pri naslednjem pregledu preprosto po višini obrnem okoli, ne glede na to, ali je zgrajen do konca ali ne, ter ne glede na to, ali je že zaležen ali ne. Tako čebele pri silim, da zapolnijo še prehode.

April je tudi mesec, ko v panje vstavimo tudi gradilne satnike in spremljamo gradnjo. Gradilne satnike vstavimo kot predzadnji sat na levo ali desno stran, sam pa jih vstavljam zadaj počez – na toplo stavbo. Čebelarim namreč z 11+3 satnimi panji. Ko ga zgradijo in matica zaleže, ter je trovina pokrita ga izrežemo in to ponavljamo do konca sezone. Služi nam kot barometer stanja v družini saj po njem vidimo ali je v naravi paša in če se bliža rojilno razpoloženje. Prav tako z vsakim izrezovanjem odstranimo nekaj varoj. Pri družinah, ki kažejo nadpovprečno dobre lastnosti pa pustimo, da se prva generacija trotov poleže tako bodo lahko svoje dobre gene prispevali prvim letošnjim maticam. Prav tako pripravimo prazne prašilčke, saj jih bomo potrebovali že prihodnji mesec, ko bomo začeli oblikovati prve rezervne družinice. Pomijemo in pripravimo še točilo in posodo, saj bomo, če nam bo vreme naklonjeno, točilo maja že zavrteli. Več o točenju, rojenju in preprečevanju rojenja ter o narejanju narejencev pa v majski številki. ■

Čas je za nastavljanje medišča

Foto: Gregor Lužar

SIMPLY CLEVER

ŠKODA

OCTAVIA 14.499€

FAMILY + ŠKODA BON

Pogoj za dodatni popust s ŠKODA BONom v višini 1000 EUR je sklenjena pogodba o finančiranju in zavarovanju pri Porsche Versicherungs AG, podružnica v Sloveniji. Minimalna doba finančiranja je 36 mesecev, maksimalni polog pa 50% maloprodajne cene vozila.

HUDOBRO.SI

INTEGRAL AVTO d.o.o.

C. maršala Tita 67, Jesenice, tel.: 04 583 33 50

Kombinirana poraba goriva in izpusti CO₂: 3,7-6,4 l/100 km in 99-149 g/km, emisijska stopnja: EURO 6, specifična emisija dušikovih oksidov (NOx): 0,0096-0,0733x10¹ g/km, trdi delci: 0,00-0,00041 g/km, število delcev: 0,00-791. Ogljikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov.

Skupna izjava o dejavnostih na področju čebelarstva po aferi z nedovoljenimi zdravili sprejeta 9. marca 2016

Čebelarji in Čebelarica zveza Slovenije (ČZS) kot njihova krovna organizacija, Javna svetovalna služba v čebelarstvu, Javna služba za zdravstveno varstvo čebel v okviru Nacionalnega veterinarskega inštituta pri Veterinarski fakulteti (VF NVI) ter Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) in Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR) v ospredje še vedno postavljajo varnost medu in njegovo kakovost, zato bodo vse svoje napore vložili v izkoreninjenje neprimernih praks pri zdravstvenem varstvu čebel. Vsak čebelar MORA upoštevati dobro čebelarsko prakso, opredeljeno v Smernicah dobrih higienskih navad v čebelarstvu. Varnosti in kakovosti medu ter skrbi za zdravje in vitalnost čebeljih družin bodo prilagojeni tudi ukrepi evropskega programa razvoja čebelarstva v prihodnjem triletnem obdobju in programi javnih služb v čebelarstvu. Posebna pozornost vseh sodelujočih bo usmerjena v štiri področja:

1. Zdravstveno varstvo čebel

- Nacionalni veterinarski inštitut pri Veterinarski fakulteti bo poleg rednega izobraževanja čebelarjev v prvi polovici leta 2016 izvedel dodatnih 50 delavnic, ki jih bo iz svojih sredstev financirala ČZS. Cilj delavnic bo praktični prikaz uporabe v Sloveniji registriranih zdravil za zdravljenje varoze. Hkrati se bodo čebelarji lahko dogovorili za najprimernejšo obliko zdravljenja in kraj prevzema zdravil.
- Vsa registrirana zdravila za zdravljenje varoze bodo na voljo na VF NVI, regionalnih enotah VF NVI in v zasebnih veterinarskih ambulantah, ki so se odločile za vključitev v preskrbo z zdravili.
- VF NVI bo usmerjala čebelarje tako, da bodo za zdravljenje varoze izvajali apitehnične ukrepe za zmanjšanje števila varoj v čebeljih družinah, da bodo na podlagi ugotovljenega števila populacije varoj v čebeljih družinah uporabljali sonaravna zdravila za njihovo zatiranje in da bodo sintetična zdravila uporabljali samo tedaj, kadar bo to nujno.
- Čebelarjem bo v okviru evropskega Programa ukrepov na področju čebelarstva v letih 2017–2019 omogočena podpora pri zamenjavi obremenjenega voska z voskom, primernim za ekološko čebelarjenje. Načrt zamenjave voska bo pripravila ČZS.

- MKGP bo skupaj s strokovnimi institucijami pripravil analizo in oceno zdajšnjega stanja zdravstvenega varstva čebel in po potrebi izvedel njegovo nadgradnjo.
- MKGP si bo v sodelovanju z drugimi pristojnimi institucijami (Javno agencijo RS za zdravila in medicinske pripomočke) prizadeval, da bi bila zdravila za zdravljenje varoze tudi pri nas dostopna po pogojih in cenah, ki bi bili primerljivi s pogoji in cenami v drugih evropskih državah.
- MKGP bo v sodelovanju z UVHVVR, Javno agencijo RS za zdravila in medicinske pripomočke ter ČZS preučil možnost vključitve organskih kislin (npr. mravljinčne in oksalne kisline) med veterinarska zdravila, ki bi jih proizvajali galenski laboratoriji.

2. Usposabljanje in izobraževanje čebelarjev

- ČZS in VF NVI bosta v okviru svojih nalog in pristojnosti še naprej dejavno izvajala izobraževanja: VF NVI bo izvajala izobraževanja s področja zdravstvenega varstva čebel in varne hrane, ČZS pa usposabljanja s področja dobre čebelarske prakse, tehnologije, varne hrane in ekonomike čebelarjenja.
- ČZS bo čebelarjem, ki se bodo udeležili usposabljanj o Smernicah dobrih higienskih navad v čebelarstvu in apitehničnih ukrepih, v dnevnik veterinarskih posegov odtisnila žig, ki bo potrjeval, da so se seznanili tako s smernicami kot z apitehničnimi ukrepi.

3. Promocijske dejavnosti in obveščanje porabnikov

- Javna svetovalna služba v čebelarstvu pri ČZS si bo v vseh svojih promocijskih dejavnostih prizadevala za obveščanje porabnikov o pomenu medu v prehrani ljudi in njegovi kakovosti, o vlogi čebel in čebelarstva ter o dobrih čebelarskih praksah.
- ČZS bo še naprej spodbujala čebelarje k vključevanju v sheme kakovosti.

4. Spremljanje izvajanja programov

- Strokovne službe (MKGP, UVHVVR, VF NVI in ČZS) bodo enkrat na leto skupaj pregledale in ocenile rezultate vseh programov s področja čebelarstva, ki sodijo v njihovo pristojnost, ter pripravile ukrepe za izboljšanje stanja, če bo to potrebno.

39. ApiSlovenija 2016

V soboto, 12. marca 2016, je v Celju odprla svoja vrata 39. ApiSlovenija, v okviru katere je tradicionalno potekal tudi čebelarški sejem. Na letošnji ApiSloveniji je padla »magična« meja obiska – 5.000 obiskovalcev, glede na to pa se je obisk v desetih letih kar podvojil! Ob odprtju je zbrane med drugimi nagovoril tudi vnovič izvoljeni predsednik ČZS Boštjan Noč ter povedal, da se delo po volitvah nadaljuje in da je prava pot naprej samo pogled, zažrt v prihodnost. Po njegovih besedah je zdaj najpomembnejše povrniti ugled slovenskemu čebelarstvu, predvsem medu, zato bo ključni letošnji projekt JSSČ Dan odprtih vrat, katerega zasnova je bila predstavljena na Medeni ulici svetovalne službe (predsednikov program vodenja ČZS objavljamo v tej številki SČ na str. 123). Predstavnica MKGP mag. Tanja Strniša je pohvalila uspešno izvajanje programov na področju čebelarstva ter delovanje JSSČ, VF NVI in Rejske organizacije ter predstavila vsebino skupne izjave MKGP, UVHWR, VF NVI in ČZS, ki jo objavljamo v tej številki SČ na str. 144.

Najpomembnejši dogodek letošnjega sejma je bila okrogla miza z naslovom »20. maj, svetovni dan čebel – priložnost za vse«. Na njej so sodelovali minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan, minister za gospodarski

razvoj in tehnologijo g. Zdravko Počivalšek, predsednik ČZS g. Boštjan Noč, v. d. generalne direktorice Direktorata za turizem in internacionalizacijo na MGRT ga. Eva Štravs Podlogar ter visoki gostje iz tujine – črnogorski minister za kmetijstvo in razvoj podeželja g. Petar Ivanović, namestnik ministra na češkem ministrstvu za kmetijstvo Patrik Mlynář, namestnik ministra na madžarskem ministrstvu za kmetijstvo dr. István Nagy ter državni sekretar na srbskem ministrstvu za kmetijstvo in varstvo okolja prof. dr. Zoran Rajić. Okrogla miza je bila namenjena razpravi o možnostih za nadaljnji razvoj čebelarstva in zlasti razpravi o priložnostih, ki jih ponuja pobuda za razglasitev svetovnega dne čebel za kmetijstvo in druge gospodarske panoge ter za okolje. Ob tej priložnosti so udeleženci podpisali tudi deklaracijo o podpori pobudi za razglasitev svetovnega dne čebel. V minulih dneh sta dokument podpisala tudi francoski in avstrijski minister za kmetijstvo, Stéphane Le Foll in Andrä Rupprechter. S tem dejanjem so omenjene države postale sovlagateljice pobude Slovenije pri OZN.

V strokovnem delu je bila pozornost namenjena **aktualni problematiki glede proizvodnje in uporabe nelegalnih sredstev za zatiranje varoj.** O tem je govoril dr. Janez Posedi, ki je poudaril

Foto: MB

Sejem so obiskali tudi člani čebelarških krožkov, ki podpirajo razglasitev svetovnega dne čebel.

Foto: MB

Na slovesnosti ob odprtju ApiSlovenije 2016 je čebelarstvo himno zapel Komorni moški pevski zbor ČZS

„Čbelica na rajžo gre“

Izdelava prevoznih čebelnjakov
prilagodljiva notranja stena

Anton Ciglič s.p.
www.cebelnjaki.si, info@cebelnjaki.si
telefon: 031 681 589

Foto: MB

Oba dneva je sejem pritegnil veliko število obiskovalcev.

predvsem produktno odgovornost čebelarja – vsak čebelar torej sam odgovarja za pridelavo varnih in kakovostnih čebeljih pridelkov. Sredstva, ki jih za zatiranje varoj vstavljamo v panje, so brez dvoma zdravila, zato morajo biti proizvedena v skladu s standardi za proizvodnjo zdravil. Ker so zdravila prav tako organske kisline in eterična olja, moramo biti pazljivi tudi pri njihovi uporabi. V prihodnje bo poostren nadzor ne samo nad pridelavo medu, ampak tudi nad uporabo zdravil. Svetovalka za varno hrano pri JSSČ

Foto: MB

Udeleženci okrogle mize z naslovom »20. maj, svetovni dan čebel – priložnost za vse«

mag. Andreja Kandolf Borovšak je v nadaljevanju ob praktičnih primerih prikazala, kje obstajajo tveganja za varnost in kakovost medu in čebeljih pridelkov ter kako je mogoče izboljšati tehnologijo. V nedeljo, 13. marca, se je strokovni del nadaljeval s predstavitvami dobrih čebelarskih praks v čebelarstvu. Vsa strokovna predavanja so objavljena tudi v zborniku ApiSlovenija 2016, ki ga je izdala JSSČ. Podrobnejše novice o ApiSloveniji 2016 smo tekoče objavljali na spletni strani ČZS. **MB**

Čebelarski pevski zbor

V petek, 18. marca 2016, je na reviji odraslih pevskih zborov v kulturnem domu Groblje na Rodici pri Domžalah nastopil tudi Moški pevski zbor ČZS. Njihov nastop je bil odličen, zato ČESTITKE in HVALA vsem pevcem! Z g. Markom Alaufom, sva ponosna, da sva se lahko udeležila revije.

Boštjan Noč, predsednik ČZS

Foto: Boštjan Noč

Čebelarska konferenca v Bolgariji

V bolgarskem mestu Pleven sem se 11. februarja 2016 udeležil odprtja čebelarske razstave in čebelarske konference, ki ju je organizirala evropska poslanka ga. Marija Gabriel. Tema konference je bila KAKO NAPREJ?

V Bolgariji je približno 2000 čebelarjev, ki so združeni v različne čebelarske organizacije, med katerimi ni pravega dialoga, zato država pri pripravi čebelarskih programov in čebelarske zakonodaje nima pravih sogovornikov. Odprtja čebelarske razstave, novinarske konference in začetka čebelarske konference se je udeležila tudi bolgarska ministrica za kmetijstvo in prehrano ga. Desislava Tanava, ki je v svojem nagovoru poudarila nujnost združitve vseh čebelarskih organizacij v državi. Kot vabljeni

Foto: Peter Kozmus

predavatelji smo se čebelarske konference udeležili g. Etienne Bruneu iz Belgije, ga. Sonja Heineemann iz Nemčije, g. Stanislav Jas iz Finske in moja malenkost. Predstavili smo primere delovanja če-

belarskih organizacij v naših državah. V razpravi so nas navzoči čebelarji in funkcionarji spraševali, kako poteka izobraževanje čebelarjev, kakšne ugodnosti imajo naši člani, kakšen je način financiranja in podobno. V drugem delu konference so predstavniki različnih bolgarskih čebelarskih združenj pojasnili svoja stališča glede njihovega združevanja v enotno čebelarsko zvezo. Govorili so: urednik čebelarskega časopisa g. Dimo Dimov, predsednik čebelarske zveze »Čebelarski klub №1« g. Kiril Kirilov, predstavnik medobčinske čebelarske zveze Plovdiv g. Nikolaj Gajdov, predstavnik regionalne čebelarske zveze Pleven g. Vasil Palazov, predsednica ženskega čebelarskega društva ga. Petja Stanceva in predsednik združenja bolgarskih čebelarjev g. Rosimir Mateev.

Ob koncu konference smo ugotovili, da med tamkajšnjimi društvi obstaja želja po enotni, krovni

čebelarski zvezi v državi, vendar jih za poenotenje, katera organizacija bo to postala, čaka še kar nekaj dela. Med čebelarji je bilo veliko takšnih, ki poznajo Slovenijo, naše čebelarje in kranjsko čebelo. Na podlagi pogovorov z njimi predvidevam, da se bo v prihodnje povečalo povpraševanje bolgarskih čebelarjev po naših maticah. Prav tako so nekateri čebelarski funkcionarji napovedali, da bodo obiskali Slovenijo ter si ogledali vzrejo matic, nekatera čebelarstva in nekatere naše turistične zanimivosti.

V okviru predstavitve slovenskega čebelarstva sem udeležence konference seznanil tudi z našimi dejavnostmi za razglasitev 20. maja za svetovni dan čebel ter jim razdelil informativne brošure. Nekateri so bili s tem že seznanjeni, vsi pa so izrazili trdno podporo sprejetju naše pobude v Združenih narodih.

Dr. Peter Kozmus

Predavanje o prehrani čebel kot temelju preživetja čebeljih družin

Vse čebelarje in čebelarke vabimo na predavanje doc. dr. Gorana Mirjaniča z naslovom »Prehrana čebel kot temelj preživetja čebeljih družin«. Zelo zanimivo predavanje bo v petek, 8. aprila 2016, ob 15.30 uri, v Čebelarskem centru Slovenije na Brdu pri Lukovici. Predavatelj je tudi sam čebelar, na podlagi njegovih čebelarskih izkušenj pa je nastala tudi

njegova doktorska disertacija. Dr. Mirjanič je o tej temi predaval že na srečanju hrvaških čebelarjev februarja 2016 v Gudovcu, zato smo prepričani, da bo tema zanimiva tudi za vse slovenske čebelarje. Udeležba je brezplačna. Vljudno vabljeni!

Klub čebelarskih mojstrov

Svetovni dan čebel in čebelarska zavest

Različni narodi so različno narodno zavedni. Narodna zavest se gradi na bogati skupni zgodovini, razvoju znanja in moralni moči ljudi. Kljub temu da imamo Slovenci veliko razlogov za ponos, smo v primerjavi z drugimi narodi premalo narodno zavedni. To se kaže na različne načine, med drugim tudi s tem, da ob državnih praznikih le malo ljudi izobesi slovensko zastavo.

Nekateri razlogi za to, da bi bili Slovenci lahko ponosnejši na svoj narod in državo, so med drugimi uspešna osamosvojitve, sprejetje demokratične ustave in ustanovitev svoje države. Poleg tega smo kljub svoji majhnosti na številnih področjih mednarodno konkurenčni. Imamo čisto okolje ter lepo, neokrnjeno in barvito pokrajino. Imamo odlično kulinariko. Imamo slovenski jezik, katerega posebnost je zlasti dvojina, in številna narečja. Imamo različne običaje, plese in narodne noše. Imamo bogato zgodovino in kulturo. Imamo veliko športnikov, ki dosegajo odlične športne rezultate ... Poleg vsega tega imamo čebelarji še nekaj drugih razlogov za svoj ponos. Tako nadaljujemo bogato tradicijo čebelarjenja

v Sloveniji. Anton Janša je bil prvi učitelj čebelarstva na Dunaju. Imamo številne svetovno znane čebelarje, kot so Glavar, Žnidaršič, Dajnko, Kirar, Rihar in številni drugi. Imamo svoj tip panja, ki je prilagojen čebelarjenju v naših podnebni in pašnih razmerah. Imamo čebelnjake, ki še dodatno krasijo kulturno krajino. Ohranjamo v svetu priznana kranjska čebelo. Sprožili smo pobudo za razglasitev 20. maja za svetovni dan čebel.

Za ta namen smo oblikovali **zastavo svetovnega dne čebel**, ki že plapolata pred stavbo ČZS na

Brdu pri Lukovici. Želimo si, da bi jo 20. maja izobesilo čim več čebelarstev in posameznih čebelarjev ter na ta način pokazalo, da so ponosni, ker so čebelarji, da cenijo čebelarstvo in da podpirajo pobudo za razglasitev svetovnega dne čebel. Pobuda vse od začetka povezuje številne ljudi ne glede na njihovo nacionalno pripadnost ali veroizpoved, zato verjamemo, da bo povezala tudi vsa čebelarstva in čebelarje. »Čebelarstva« zastava je lahko izobešana vse leto.

Spoštovani, kaj ne bi bilo lepo, če bi bilo vsaj 20. maja po Sloveniji izobešenih 10.000 »čebelarstev« zastav?! Izkažimo svojo zavednost in pripadnost čebelarstvu ter izobesimo »našo« zastavo! ČZS sprejema prednaročila za zastave do 15. aprila 2016. Cena je 25,00 EUR brez DDV. V redni prodaji je cena 50,00 EUR brez DDV. Naročila zbira Barbara Dimc (barbara.dimc@czs.si, 041/370 409).

Peter Kozmus, vodja PRO

Obnovitveni tečaj za preskuševalce medu

Letošnji obnovitveni seminar za preskuševalce medu bo v četrtek, 14. aprila 2016, z začetkom ob 12. uri, v prostorih Oddelka za živilstvo na Biotehniški fakulteti, Jamnikarjeva 101, Ljubljana. Udeleženci lahko prinesejo tudi svoje vzorce medu. Prijave zbiramo do petka, 8. aprila 2016, na e-naslov marinka.jan@bf.uni-lj.si. Najmanjše število kandidatov za izvedbo seminarja je 10. Program dela bodo udeleženci prejeli pred začetkom seminarja. Obnovitveni

seminar za preskuševalce medu obsega pet pedagoških ur, v okviru katerih bomo izvedli nekatere senzorične preizkuse za preverjanje preskuševalčevih zaznav, ocenjevanje vzorcev medu in usklajevanje ocen preskuševalcev. Poleg tega se bodo udeleženci seznanili tudi z aktualnimi temami na področju senzorične analize medu. Cena obnovitvenega seminarja je 48 EUR (z DDV).

Dr. Mojca Korošec

OBVESTILA ČZS

Tehnična pomoč čebelarjem 2016

Po podatkih MKGP bo razpis **Tehnična pomoč čebelarjem 2016** objavljen predvidoma v maju. Vse potencialne vlagatelje obveščamo, da **preverijo urejenost vpisa v register kmetijskih gospodarstev – KMG MID številki**. V primeru koriščenja sredstev iz ukrepov skupne kmetijske politike (med ukrepe skupne kmetijske politike sodi tudi tehnična pomoč

čebelarjem), mora kmetijsko gospodarstvo poleg nosilca KMG MID-a imeti določenega tudi namestnika. Urejenost KMG MID št. lahko preverite na Upravnih enotah ali spletnem pregledovalniku: http://rkg.gov.si/GERK/WebViewer/#map_x=500000&map_y=100000&map_sc=914285.

Tanja Magdič, svetovalka JSSČ

Spremljanje stanja tehtnic in napovedi medenja

Napovedi medenja in podatke o dnevni donosih iz opazovalnih postaj službe za opazovanje in napovedovanje medenja lahko tudi letos spremljate preko naše spletne aplikacije eČebelar. Dostopna je na naši spletni strani www.czs.si pod rubriko »napovedi medenja«. Pred prvo uporabo se je potrebno registrirati z vpisom e-naslova in gesla, kasneje pa se lahko prijavljate avtomatično. Na voljo je tudi mobilna verzija za

pametne telefone, kjer zelene podatke dobite direktno na vaš telefon. Poleg napovedi medenja in dnevni donosov aplikacija nudi tudi številne druge možnosti uporabe kot so: prijave na razna izobraževanja, predavanja in seminarje, uporabo virtualnih panjskih listov itd. Kot doslej bodo dnevni podatki o medenju objavljeni tudi na avtomatskem telefonskem odzivniku ČZS na 01/729 61 20.

Jure Justinek, ONS

Razstava »Ohranimo čebele« na Ljubljanskem gradu

ČZS v sodelovanju z Ljubljanskim gradom in Muzejem radovljiške občine – Čebelarstvom pripravljata razstavo z naslovom »Ohranimo čebele«, ki bo v Kazematah na Ljubljanskem gradu odprta od 21. maja do 25. septembra 2016. Slovesno odprtje razstave bo 20. maja 2016, na njem pa poleg predsednika Re-

publike Slovenije in ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pričakujemo tudi **generalnega direktorja Organizacije združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO)** Joséja Graziana da Silvo, ki bo po uradnem odprtju razstave sodeloval tudi na **okrogli mizi o čebelah in trajnostnem razvoju**.

Ker Ljubljanski grad obišče zelo veliko število turistov, bo razstava odlična promocija za slovensko čebelarstvo in prepoznavnost naših čebeljih pridelkov. Na njej bodo obiskovalci pridobili informacije o medonosni čebeli, predvsem o naši kranjski čebeli in njenem pomenu za obstoj človeštva, predstavljeni bodo gospodarski pomen čebelarstva ter čebelji pridelki in izdelki iz čebeljih pridelkov, tradicija slovenskega čebelarstva, vse skupaj pa bo zaokroženo z interaktivnim načinom predstavitve. Kustosinja razstave je mag. Tita Porenta iz Čebelarkega muzeja v Radovljici. Ogled razstave bo mogoč tudi pod strokovnim vodstvom, in sicer bodisi v slovenskem bodisi v angleškem jeziku.

Od odprtja razstave do njenega zaprtja bo potekal tudi bogat spremljevalni programi. Tako bosta od 16. do 20. maja v prostorih Državnega zbora RS (Šubičeva ulica 4, Ljubljana) na ogled **razstavi originalnih panjskih** končnic iz zbirke Čebelarkega muzeja ter izdelkov učencev OŠ Antona Janše iz

Radovljice, ki bosta nekako **napovedovali razstavo »Ohranimo čebele« na Ljubljanskem gradu**. V tistih dneh bodo ljubljanski učenci skupaj z gorenjskimi vrstniki v organizaciji OŠ Antona Janše in Mestne občine Ljubljana na določenem kraju v Ljubljani skupaj spoznavali in v različnih tehnikah poslikavali različne motive panjskih končnic. Poleg okrogle mize o kulturni dediščini čebelarstva bosta septembra organizirani še dve predavanji o opravevalcih in čebeljih pridelkih, zainteresirani se bodo lahko udeležili delavnic poslikave panjskih končnic, vliivanja sveč, okraševanja lectovih src ..., na stojnicah pred vhom v Kazemate pa bodo slovenski čebelarji predstavljali svoje pridelke in izdelke, ki jih bo mogoče tudi pokusiti in kupiti. Obiskovalci bodo lahko podpisali tudi **podporo razglasitvi 20. maja za svetovni dan čebel**, lahko pa se bodo prijavi tudi na enega izmed zanimivih apiturističnih izletov.

Nataša Lilek, svetovalka JSSČ

Označevanje hranilne vrednosti

Čebelarji moramo pri označevanju živil upoštevati Uredbo 1169/2011 o zagotavljanju informacij o živilih porabnikom. Konec letošnjega leta, natančneje od 13. 12. 2016 naprej bodo morala vsa živila imeti na embalaži označeno hranilno vrednost. Obvezna označba vključuje: energijsko vrednost ter količino maščob in nasičenih maščob, ogljikovih hidratov, sladkorjev, beljakovin in soli. Iz označbe hranilne vrednosti so poleg nekaterih drugih izjem izvzeta še živila, ki so nepredelani proizvodi in ki vsebujejo eno sestavino ali kategorijo sestavin (med te sodijo vsi primarni čebelji pridelki). Izdelki iz čebeljih pridelkov, ki so mešanice primarnih čebeljih pridelkov, npr. mešanica medu, cvetnega prahu, matičnega mlečka in propolisa ali mešanica medu s suhim sadjem itd., ne sodijo med izjeme, ki so izvzete iz

obveznega označevanja hranilne vrednosti. Zanje je torej takšno označevanje obvezno.

Med živila, ki so izvzeta iz zahteve po obvezni označbi hranilne vrednosti, sodijo živila, tudi obrtno proizvedena živila, ki jih proizvajalec v majhnih količinah dobavlja neposredno končnemu porabniku ali lokalnim podjetjem za prodajo na drobno, ta pa jih prodajajo neposredno končnemu porabniku. Kaj točno sodi v to izjemo, za zdaj še ni določeno, zato je ČZS predlagala UVHVR, naj mednjo uvrsti tudi predelane čebelarke izdelke. Zaradi tega vse čebelarje, ki izdelujete mešanice čebeljih pridelkov, obveščamo, da zanje ne izdelujete velike zaloge nalepk. Več informacij o označevanju hranilne vrednosti vam bodo posredovali svetovalci za varno hrano.

Nataša Lilek, svetovalka JSSČ

Razpis 39. srečanja in tekmovanja mladih čebelarjev

Letošnje 39. državno srečanje in tekmovanje mladih čebelarjev bo v soboto, 7. maja 2016, v prostorih OŠ Markovci, Markovci 33d, 2281 Markovci. Mentorji čebelarških krožkov naj pisne prijave tekmovalnih ekip pošljejo na obrazcu, objavljenem na spletni strani ČZS, najpozneje do 7. aprila 2016 na e-naslov: info@czs.si ali po navadni pošti na naslov: ČZS, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica. Poznejših prijav zaradi organizacije tekmovanja ne bomo upoštevali. Tekmovanje bo potekalo na podlagi Pravilnika o državnem srečanju in tekmovanju mladih čebelarjev, ki je objavljen na spletni strani ČZS. Na vseh težavnostnih stopnjah bo preverjanje potekalo v pisni obliki iz treh tematskih sklopov, in sicer iz teoretičnega znanja

s področja čebelarstva, prepoznavanja medovitih rastlin ter iz vprašanj o slikovnih satih. Vprašanja bodo sestavljena na podlagi učbenika Čebela se predstavi, gradiva o medovitih rastlinah, o anatomiji čebel in cvetnem prahu, ki je objavljeno na spletni strani čebelarke krožke, ter gradiva o slikovnih satih (osnovni komplet 10 kosov in nadgradnja, komplet 5 kosov). Rezultati bodo razglašeni na sklepnem prireditvi tekmovanja, pozneje pa bodo objavljeni tudi na spletni strani ČZS ter v SČ, št. 6/2016. Podroben program 39. državnega srečanja in tekmovanja mladih čebelarjev bo objavljen v letošnji 5. številki Slovenskega čebelarja. Več informacij pridobite na spletni strani za čebelarke krožke: www.czs.si/content/B3. **MB**

Čebelarji smo produktno odgovorni

Tako v Sloveniji kot v EU poznamo sistem **odgovornosti proizvajalcev živilskih in kmetijskih proizvodov**, zato morajo nosilci živilske dejavnosti izvajati vse predpisane dejavnosti za zagotavljanje varnih postopkov proizvodnje živil in s tem za dajanje varnih živil na trg. Čebelarji moramo zagotavljati varne in kakovostne čebelje pridelke in njihovo sledljivost. To lahko storimo, če upoštevamo Smerni-

ce dobrih higienskih navad v čebelarstvu po načelih sistema HACCP. Te vključujejo tudi načrt nadzora nad posameznimi čebeljimi pridelki. **Ob upoštevanju Smernic tudi ni potrebe, da pošiljamo vsak vzorec medu pred prodajo v analizo.** Za varnost in kakovost svojih pridelkov nosimo **produktno odgovornost izključno čebelarji sami.**

Nataša Lilek, svetovalka JSSČ

Od aprila je dnevnik veterinarskih posegov nujen tudi ob obisku nekaterih usposabljanj

Na podlagi dogovora, sklenjenega na 7. seji Sve- ta za čebelarstvo pri MKGP, in dogovora o skupnih dejavnostih vseh deležnikov (MKGP, Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, Nacionalnega veterinarskega inštituta in Čebelarske zveze Slovenije) na področju čebelarstva, ki sta bila prejšnji mesec predstavljena na 39. državnem čebelarskem posvetu ApiSlovenija v Celju, bo ČZS čebelarjem, ki se bodo v prihodnje udeležili usposabljanj o Smernicah dobrih higienskih navad v čebelarstvu (osnovnih

in obnovitvenih) in apitehničnih ukrepov, v dnevnik veterinarskih posegov odtisnila žig, ki bo potrjeval, da so se čebelarji seznanili z vsebino predavanja. **Prosimo vas, da od 19. 4. 2016 naprej na vsa omenjena usposabljanja s seboj prinesete tudi dnevnik veterinarskih posegov.** ČZS bo Dnevnik veterinarskih posegov ponatisnila, tako da ga boste lahko kupili na ČZS po prvomajskih praznikih.

Lidija Senič, vodja JSSČ

Seminar o pridobivanju propolisa

ČZS, JSSČ bo pripravila seminar o tehnologiji pridobivanja propolisa. Seminar bo obsegal tako teoretično kot tudi praktično izobraževanje. Na njem se boste seznanili s stanjem na področju pridobivanja propolisa v Sloveniji, s sestavo in z lastnostmi propolisa, s tehnologijo pridobivanja propolisa v različnih panjskih sistemih, skladiščenjem in čiščenjem propolisa ... Slušatelji bodo potrdilo o udeležbi na seminarju prejeli le, če se bodo udeležili vseh predavanj. Teoretični in praktični del izobraževanja bo v drugi polovici maja v prostorih ŽČD Maribor, Pivola

8, Hoče. Prijave na tečaj sprejema g. Tomaž Samec (tomaz.samec@czs.si, 040/436 517). Ob prijavi po e-pošti obvezno navedite: ime in priimek, naslov (ulica, hišna številka, številka pošte, kraj), čebelarsko društvo, tel. št. ali št. GSM in e-naslov. Prijave zbiramo do 20. aprila 2016. Število udeležencev na seminarju je omejeno (največ 50 oseb), zato pohitite s prijavo. Vsi prijavljeni bodo natančen urnik z datumi pred začetkom tečaja prejeli po pošti.

Tomaž Samec, svetovalec JSSČ

Seminar o pridobivanju medu

ČZS, JSSČ razpisuje seminar o pridobivanju medu. Seminar bo obsegal štiri ure in pol teoretičnega in devet ur praktičnega izobraževanja. Na njem bomo obravnavali osnove zakonodaje in ustreznost pripomočkov za pridobivanje medu, določali bomo vrste medu, seznanili pa se bomo tudi z označevanjem in s trženjem medu. Poudarek bo na praktičnem delu, v okviru katerega bomo spoznavali tehnologijo pridobivanja, točenja in polnjenja medu. Pogoja za pridobitev potrdila o opravljenem izobraževanju sta uspešno opravljeno preverjanje znanja in udeležba na najmanj desetih urah seminarja (od teh je udeležba obvezna na izobraževanju o tehnologiji pridobivanja medu – dve uri). Seminar bo potekal predvidoma maja in junija 2016 na Brdu pri Lukovici. Nanj se lahko pri-

javite na e-naslovu: andreja.kandolf@czs.si ali po tel. 040/436 514. Na tej telefonski številki lahko dobite tudi dodatne informacije. Ob prijavi po e-pošti obvezno navedite ime in priimek, naslov (ulica, hišna številka, številka pošte, kraj), čebelarsko društvo, tel. št. in e-naslov ter koliko let čebelarite in v kakšnem panjskem sistemu. Te podatke potrebujemo zato, da bomo oblikovali skupine udeležencev s približno izenačenim predznanjem.

Prijave zbiramo do 20. aprila 2016. Število prijav je omejeno, zato pohitite! Natančen urnik z datumi in kraji bodo vsi prijavljeni kandidati prejeli po pošti pred začetkom seminarja.

Mag. Andreja Kandolf Borovšak, svetovalka JSSČ

Seminar o čebelarjenju v LR-panju

ČZS, JSSČ razpisuje dva 5-urna seminarja o čebelarjenju v LR-panju. Seminar obsega tri ure teoretičnega in dve uri praktičnega izobraževanja, na njem pa bomo obravnavali zgodovino LR-panja, temeljna načela čebelarjenja v LR-panju ter izvajanje apitehničnih ukrepov in načine zatiranja varoj v LR-panju. Seminarja bosta potekala v Čebelarskem domu ČD Črnomelj v Selu pri Otovcu:

1. termin: 18. maj 2016, ob 17. uri – teorija, 19. maj 2016, ob 15. uri – praksa.

2. termin: 25. maj 2016, ob 17. uri – teorija, 26. maj 2016, ob 15. uri – praksa.

Na seminar se lahko prijavite (potrebna je po-prejšnja registracija) na e-naslovu: vlado.augustin@czs.si ali po tel. št.: 040/436 516. Na tej telefonski številki lahko dobite tudi dodatne informacije. Ob prijavi po e-pošti obvezno navedite ime in priimek, naslov (ulica, hišna številka, številka pošte, kraj), svojo tel. št. ali št. GSM in e-naslov. Prijave zbiramo do 10. maja 2016 oz. do zapolnitve prostih mest. Ker se bo seminarja lahko udeležilo največ 20 slušateljev, pohitite s prijavo.

Vlado Auguštin, svetovalec JSSČ

Sveta maša pri kapelici sv. Ambroža

Vse čebelarke, čebelarje in druge vabimo, da se v ponedeljek, 11. aprila 2016, ob 17. uri, ob kapelici sv. Ambroža pri Čebelarskem centru Slovenije udeležite svete maše, namenjene spominu na vse čebe-

larje, ki so umrli v minulih letih, in priprošnji za dobro čebelarsko letino. Daroval jo bo prošt g. Jožef Lap. Vljudno vabljeni!

ČZS in ČD Lukovica

Vabilo k sodelovanju pri nastajanju monografije o zgodovini organiziranosti slovenskih čebelarjev

Na predlog Andreja Severja je občni zbor Čebelarske zveze Slovenije 6. aprila 2013 sprejel sklep, da ČZS ob pomoči čebelarskih društev ter donatorjev in sponzorjev založi monografijo o slovenskih čebelarskih praporih, ki bo namenjena zlasti kot promocijsko-protokolarno darilo Čebelarske zveze Slovenije. Pozneje smo sprejeli odločitev, da bo monografija o zgodovini organiziranosti slovenskih čebelarjev na dveh straneh formata A4 obsegala podatke o posameznem čebelarskem društvu, in sicer:

- ime društva, letnico ustanovitve društva, letnico razvitja čebelarskega prapora,
- kakovostno obojestransko fotografijo vsakega društvenega čebelarskega prapora in

- kratek opis simbolov na posameznem čebelarskem praporu.

Gre za zelo zahtevno nalogo, saj moramo pridobiti in urediti verodostojne podatke o zgodovini vsakega čebelarskega društva, za kar je potrebno dobro poznavanje zgodovine in virov, vsebino monografije pa je mogoče pripraviti le v tesnem sodelovanju s čebelarskimi društvi. Ker vemo, da je med slovenskimi čebelarji in ljubitelji čebel veliko usposobljenih ljudi, ki bi nam znali in hoteli pomagati pri izvedbi te naloge, vas vabimo, da nam svojo pripravljenost za sodelovanje sporočite na e-naslov: anton.tomec@czs.si. Anton Tomec, tajnik ČZS

Novo pri ČZS – Biologija in nadzorovanje parjenja pri medonosni čebeli

Pri ČZS je 9. marca 2016 izšla nova knjiga z naslovom *Biologija in nadzorovanje parjenja pri medonosni čebeli*, ki so jo napisali Gudrun in Nikolaus Koeniger ter Friedrich-Karl Tiesler, prevedla pa dr. Špela Schrader. Naročite jo lahko pri ge. Barbari

Dimc (01/729 61 00, barbara.dimc@czs.si). Cena izvoda je 38,00 EUR. Na vašo željo vam jo pošljemo tudi po pošti.

ČZS

Knjiga Vse o sodobnem čebelarjenju

Pri založbi Mladinska knjiga je izšla knjiga Friedricha Pohla *Vse o sodobnem čebelarjenju*. Naročite jo lahko pri ge. Barbari Dimc (01/729 61 00, barba-

ra.dimc@czs.si). Cena izvoda je 22,95 EUR. Na vašo željo vam jo pošljemo tudi po pošti.

ČZS

Nagrajenci nagradne igre – Svetovni dan čebel združuje Slovence in povezuje svet

Nagrajenci nagradne igre – Svetovni dan čebel združuje Slovence in povezuje svet in njihove nagrade so:

- Roman Lavbič – nastop Ansambla KDR VOČ na rojstnodnevni zabavi – do 2. ure,
- Andreja Juteršek – igralna hiška Medium,
- Sabina Jenko – igralna hiška Medium,
- Viktor Prosenik – igralna hiška Medium,
- Peter Kokošar – letna vstopnica za Celjski sejem,

- Petra Špur – pečen odojek (pribl. 20 kg), Gostišče pri Čebelici,
- Miran Špurej – vikendpaket v »Čebelarjevi hiški« v Termah Olimje,
- Franc Rup – vikendnajem testnega vozila Integral Jesenice.

Nagrajenci bodo o vsem obveščeni po e-pošti. Čestitamo! Vse dodatne informacije na e-naslovu: barbara.dimc@czs.si. *Boštjan Noč, predsednik ČZS*

Delo terenskih svetovalcev v pomladnih mesecih

Nastopa čas, ko bomo čebelarji imeli polne roke dela pri čebelah, čebelarji začetniki pa tudi številna vprašanja o tem, kako pristopati k čebelji družini. Za pomoč oz. nasvete pri delu s čebelami lahko pokličete terenske svetovalce, ki delujejo v okviru JSSČ. Ti so vam na voljo glede:

- dodajanja satnic in gradilnikov v čebeljo družino,
- ureditve čebelje družine in panju,
- spremljanja in izvajanja osnovne odbire.

Svetujejo vam tudi na drugih področjih, npr. na področju varne hrane ali urejenosti čebelarstva dokumentacije. Seznam terenskih svetovalcev je objavljen na spletni strani ČZS v rubriki Svetovalna služba, kdo je svetovalac na vašem območju pa boste izvedeli, če boste poklicali na tel. št. 040/436 517. Že v prejšnji

številki SČ smo omenili, da bodo terenski svetovalci na svojih območjih izvajali tudi delavnice. V prvi polovici leta bodo pripravili delavnice o izvajanju rejskega programa in o osnovni odbiri, pridelavi medu in shemah kakovosti. Tem temam bo letos dodan še praktični prikaz izvajanja apitehničnih ukrepov. Praktični prikaz izvajanja apitehničnih ukrepov, se ne enači z usposabljanji svetovalcev specialistov, zato pri praktičnih prikazih udeleženci ne bodo dobili žiga v dnevnik veterinarskih posegov. Ker je število delavnic na posameznem območju omejeno, čebelarstva prosimo, da na e-naslov: tomaz.samec@czs.si pošljejo svoje želje, saj bo le tako mogoče termine uskladiti s terenskimi svetovalci. Za čebelarje so te delavnice brezplačne, zato vas vabimo, da se jih udeležite in nadgradite svoje znanje.

Tomaz Samec, svetovalac JSSČ

Datum	Čas	Izvajalec	Kraj	Kontakt
Apitehnični ukrepi				
8. apr.	17.00	Franc Podrižnik	ČebelarSKI dom Slivnica	041/736 197
9. apr.	11.00	Janko Goričan	Pri Mazgan Srečku, Vas 64, Radlje ob Dravi	051/372 436
13. apr.	18.30	Miroslav Cetina	Ljudska univerza Postojna (Stara šola), predavalnica št. 10, Ljubljanska cesta 2, Postojna	030/604 046, 041/577 256
21. apr.	18.00	Klavdijo Babič	OS Dekani	030/604 036
23. apr.	10.00	Janko Goričan	Pri čebelnjaku g. Kočivnika, Sv. Primož nad Muto 64, Vuzenica-Muta	040/769 641
23. apr.	10.00	Uroš Smolar	Društveni čebeljak CD Ruše za glasbeno šolo Ruše, Falska cesta 15, Ruše	041/278 425
25. apr.	18.30	Miroslav Cetina	Gasilski dom Rakek (sejna soba)	041/671 139
3. maj	16.00	Vinko Sajtl	Parkirišče pri cerkvi v Gornjem Gradišču pri Šentjerneju	041/546 528
7. maj	10.00	Uroš Smolar	Društveni čebeljak CD Ruše za glasbeno šolo Ruše, Falska cesta 15, Ruše	041/278 426
Rejski program in osnovna odbira				
16. apr.	10.00	Janko Goričan	Pri Antonu Pečniku Goriški vrh (Dravograd)	02/878 84 48
25. apr.	16.00	Vinko Sajtl	Parkirišče pri cerkvi v Gornjem Gradišču pri Šentjerneju	041/546 528
7. maj	12.00	Uroš Smolar	Društveni čebeljak CD Ruše za glasbeno šolo Ruše, Falska cesta 15, Ruše	041/278 426

KONIGIN
Tovarna čebelarstva opreme iz Madžarske

www.konigin-trade.com
Nudimo Vam proizvode s 4-letno garancijo po zelo ugodnih konkurenčnih cenah z dostavo na dom

Obiščite nas na sejmih in izkoristite 10% sejmski popust!
Sejmi: Bjelovar, Pazin, Celje, Zagreb, Opatija in Split

Telefon: +386 31 266 193, +36 70 360 2881 E-mail: fodor@konigin-trade.com

Urnik usposabljanj v aprilu

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Kontakt
4. apr.	16.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITEV	Nataša Lilek	Grm Novo mesto – center biotehnike in turizma, Sevno 13, Novo mesto	Referat višje šole 07/393 47 34
4. apr.	16.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	mag. Andreja Kandolf Borovšak	CRIC Gorenjske, Rožna dolina 50a, Lesce	g. Stušek 041/762 651
4. apr.	16.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	Tomaz Samec	Biotehniška šola Rakičan, Rakičan, Lendavska 3, Murska Sobota	g. Rozman 041/751 824
4. apr.	16.00	Priprava čebeljih pridelkov za prodajo in čebelarstva zakonodaja s področja prodaje in trženja	Tanja Magdič	Čebelarški dom, Neblo 1b, Neblo	g. Štucin 041/450 240
6. apr.	16.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	Tomaz Samec	Pohorska vila, Pivola 8, Hoče	g. Vogrinc 041/818 705
6. apr.	17.00	Trženje čebeljih pridelkov in izdelkov	Nataša Klemenčič Štrukelj	Gostišče Vrbovec, Savinjska cesta 4, Nazarje	g. Podrznik 041/420 821
6. apr.	17.00	Označevanje in tehnologija pridelave cvetnega prahu	Nataša Lilek	CRIC Gorenjske, Rožna dolina 50a, Lesce	g. Finžgar 041/633 185
7. apr.	17.00	Izdelava razvojnih načrtov	Nataša Klemenčič Štrukelj	Kulturni center Španski borci (bralnica v 1. nadstropju), Zaloška 31, Ljubljana	g. Trušnovc 031/253 929
12. apr.	16.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	Nataša Lilek	Gasilski dom, Begunje pri Cerknici 25, Begunje pri Cerknici	g. Meden 031/344 147
13. apr.	16.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	Nataša Lilek	Čebelarški dom, Neblo 1b, Neblo	g. Štucin 041/450 240
19. apr.	16.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	Tomaz Samec	Sola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje, Ljubljanska 97, Celje	g. Gradišnik 031/836 460
25. apr.	17.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITEV	Nataša Lilek	Dom čebelarjev CD Škofja Loka, Brode 37, Škofja Loka	g. Novak 041/590 166

Usposabljanja iz Programa ukrepov na področju čebelarstva

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Kontakt
12. apr.	17.00	Čebelarjenje skozi leto za dobro izkoriščanje glavne paše v stacionarnem čebelnjaku	Boštjan Noč	OŠ Leskovec, Pionirska cesta 4A, Leskovec	g. Metelko 040/570 933
15. apr.	18.00	Čebelarjenje skozi leto za dobro izkoriščanje glavne paše v stacionarnem čebelnjaku	Boštjan Noč	OŠ Dragatuš, Dragatuš 48, Dragatuš	g. Lakner 068/636 984
16. apr.	9.00	Medena kulinarika - delavnica	Marija Arh Ivanšek	Okrepčevalnica Tanja Luzar s.p., Dolenja Stara vas 6, Šentjernej	g. Kragolnik 041/418 160
20. apr.	16.00	Medena kulinarika - delavnica	Marija Arh Ivanšek	Učilnica za gospodinjstvo pouk, OŠ Cerknica, Cesta 4. maja 92, Cerknica	g. Meden 031/344 147

Izobraževanje Veterinarske fakultete – Nacionalnega veterinarskega inštituta s področja zdravstvenega varstva čebel – Uredba 2015-2016, programsko leto 2016

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Kontakt
16. apr.	9.00	Izobraževanje čebelarjev začetnikov s področja zdravstvenega varstva čebel	mag. Mira Jenko Rogelj, dr. vet. med.	Čebelarški razvojno izobraževalni center, Rožna dolina 50 A, Lesce	ga. Ambrožič 031/628 499

Redno izobraževanje Veterinarske fakultete – Nacionalnega veterinarskega inštituta s področja zdravstvenega varstva čebel

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Kontakt
5. apr.	16.00	Ukrepi za zagotavljanje zdravja čebel v spomladanskem obdobju	mag. Vida Lešnik, dr. vet. med.	Čebelarški dom CD Slivnica, Mariborska cesta 10, Slivnica	g. Lipnik 041/760 567

Spiralni potopni talilniki za med

Odlikuje jih:

- velika kontaktna površina med medom in grelnim telesom, ki je izdelano iz nerjavečega jekla,
- zaradi spiralne oblike je grelna površina enakomerno razporejena po celotni širini posode,
- stalna temperatura gretja, tako da ta ni nikoli višja od 40 °C,

Kupiti jih je mogoče v štirih različnih dimenzijah:

Premer	Moč	Cena z DDV
170 mm	50 W	79,00 €
215 mm	50 W	75,00 €
300 mm	75 W	85,00 €
350 mm	100 W	95,00 €

DOSTAVA V ROKU DVEH DNI

Naročila sprejema in prodaja: **Air maat, d. o. o., Povir 52a, Sežana**
 e-pošta: ivan@atelsek.si, GSM: 041/649 142

Podatki o gibanju tehtnic od 21. 2. 2016 do 20. 3. 2016

Opazovalna postaja	Gibanje tehtnice ± kg	Opis do- gajanja
Bela krajina, Poljanska gora	-2,8	poraba hrane
Bistriško Pohorje	-1,2	poraba hrane
Bled	-1,8	poraba hrane
Braslovče	-2,5	poraba hrane
Brežice	-3,2	poraba hrane
Dolenjske Toplice	-2,2	poraba hrane
Goričko, Dankovci	-2,0	poraba hrane
Goriško, Šempeter	-2,1	poraba hrane
Gorjanci, Kostanjevica na Krki	-1,9	poraba hrane
Ilirska Bistrica	-2,2	poraba hrane
Kanalsko, Tolminsko	-3,0	poraba hrane
Kočevski rog	-2,4	poraba hrane
Koper, Dekani	-2,7	poraba hrane
Kostrivnica, Lahomno	-2,5	poraba hrane
Kranjska Gora	-2,2	poraba hrane
Krim-Kurešček	-2,4	poraba hrane

Krško, Sevniško	-2,0	poraba hrane
Laško, Malič	-1,7	poraba hrane
Lendava	-2,3	poraba hrane
Ljutomer	-2,6	poraba hrane
Logaška planota, Menišija	-2,7	poraba hrane
Loška dolina, Kozarišče	-3,0	poraba hrane
Lovrenško Pohorje	-2,6	poraba hrane
Metlika	-3,2	poraba hrane
Podčetrtek	-2,5	poraba hrane
Ptuj, Haloze	-2,2	poraba hrane
Ribniško Pohorje	-1,9	poraba hrane
Slovenska Bistrica, Oplotnica	-2,2	poraba hrane
Slovenske gorice, Lenart	-1,8	poraba hrane
Stojna	-2,8	poraba hrane
Travna gora	-1,7	poraba hrane
Vransko, Prebold	-2,1	poraba hrane
Vrhnika, Borovnica	-1,3	poraba hrane
Žužemberk	-2,1	poraba hrane
Šenčur - Kranj	-2,1	poraba hrane

RAZPISI ZA STOJIŠČA

Spletna stran ONS: <https://ecebelar.czs.si>

Telefonski odzivnik: 01/729 61 20

Vse vloge morajo biti v skladu s Pravilnikom o katastru čebelje paše,
čebelarstem pašnem redu in programom napovedi medenja.

ČD Kanal Brda sprejema pisne vloge na prepisanem obrazcu za akacijevo, lipovo in kostanjevo pašo do torka, 12. aprila 2016, na naslovu: Ivan Mencin, Staničeva ulica 5, 5213 Kanal ob Soči, tel.: 031/727 798.

ČD Moravske Toplice zbira pisne vloge za akacijevo pašo do 15. aprila 2016 na naslovu: ČD Moravske Toplice, Ivanci 39, 9222 Bogojina.

ČD Ruše sprejema pisne vloge za dovoz čebel na kostanjevo in hojevo pašo do 10. maja 2016 na naslovu: Ivan Viher, Bezena 68, 2342 Ruše, tel. 051/369 928. Prevaževalce opozarjamo na obveznost povračila stroškov upravljalcu pasišča, ki jih je imel z razmeščanjem.

ČD Postojna sprejema pisne vloge za pašo na divji češnjici in lipi do 15. aprila 2016, za gozdno pašo pa do 15. maja 2016 na naslovu: Čebelarstvo društvo Postojna, Cankarjeva 6, 6230 Postojna.

ČD Nova Gorica sprejema pisne vloge za akacijevo pašo od 1. do 15. aprila 2016, za gozdno pašo pa od 1. do 15. maja 2016 na naslovu: Mitja Bavdaž, Prvomajska 90, 5000 Nova Gorica, tel.: 041/975 393.

ČD Selnica ob Dravi zbira pisne vloge na prepisanem obrazcu za gozdno pašo do konca aprila na naslovu: Anton Hiter, Spodnji Boč 46b, 2352 Selnica ob Dravi, tel.: 02/671 90 89 ali 030/411 360 (kličite zvečer). Prevaževalce opozarjamo na obveznost povračila stroškov upravljalcu pasišča, ki jih je imel z razmeščanjem.

ČD Šempeter sprejema pisne vloge za akacijevo pašo do 10. aprila 2016 na naslovu: Danilo Konič, Kempršče 18a, 5290 Šempeter pri Gorici. Prevaževalce opozarjamo na obveznost povračila stroškov upravljalcu pasišča, ki jih je imel z razmeščanjem.

KIPGO

ČEBELARSKA OPREMA

BATUJE 83, 5262 ČRNČICE
 ☎(05) 368 45 80, ☎(05) 368 45 81
 GSM 051 614 683
 www.kipgo.net; kipegob@gmail.com
 PE LUKOVICA, BRDO 8, 1225 LUKOVICA
 ☎(01) 729 61 30, e-mail: cebelarna.lukovica@gmail.com

URNIK

BATUJE	LUKOVICA
pon-pet 8 00-11 30	pon-ane 9 00-18 00
12 30-16 00	čet-pet 9 00-17 00
sob. ZAPRTO	sob 9 00-13 00

-PRIPOMOČKI ZA ODKRIVANJE SATOV

-CEDILA
 -ZASČITNA OPREMA
 -PANJI IN OPREMA
 -SATNICE
 -OSTALI ČEBELARSKI PRIPOMOČKI

NAROČENO
 POŠLJEMO
 TUDEJ PO
 POŠTI!

NUDIMO
 IZDELAVO
 SATNIC
 IZ VAŠEGA VOSKA

MIN. KOLIČINA VOSKA
 10 KG

OBIŠČITE NAS
 V NAŠI SPLETNI
 TRGOVINI
 WWW.KIPGO.NET

ZABOJNIKI ZA
 PREVOZ AŽ IN LR
 PANJEV PANJEV

NADGRADNJE
 KAMIONOV

ČISTEJŠI
 CVETNI PRAH

OSMUKALNIKI ZA CVETNI PRAH ZA
 AŽ IN LR PANJ
 VEČJA KOLIČINA CV.
 PRAHU
 IZDELUJEMO PANJE
 AŽ Z NOTRANJIM
 SMUKALNIKOM

IZDELUJEMO:

-PRAŠILČKE: 3S,
 4S, 5S, 7S
 -PANJE AŽ: 9S, 10S,
 po naročilu 11S, 12S
 -PANJE AŽ 3E 9S,
 10S, po naročilu 11S
 -PANJI AŽ KOZINC
 11+3

PRIVOŠČITE
 VAŠIM ČEBELAM
 NAJBOLJŠE!
 INVERTNE
 POGAČE APIMEL
 30% VEČJA STIMULACIJA

SESTAVA:
 FRUKTOZA 42%
 DEKSTROZA 51,5%
 MALTOZA 2,5%
 TRIOZA 2%
 SLADKOR 2%

POGONI ZA
 TANGENTIALNA,
 KASSETNA IN
 RADIALNA TOČILA

Čebelarjem z
 veljavno člansko
 izkaznico priznamo 4%
 popusta pri gotovinskem
 nakupu v vrednosti nad 50
 EUR v naših prodajalnah.

PANJI IN SATNIKI
 LR (STANDARD,
 2/3, 1/2) IN DB
 TER
 DELI PANJEV

Pri Debeli
 Čebeli

☎ 031 69 43 43

NOVA TRGOVINA S ČEBELARSKO OPREMO

PANJ AŽ 10 satni standard, s kontrolo varoe

105 €

ENCIMSKA POGAČA ~~1,85~~

PROTEINSKA

1,60 €

Najnovjša tehnologija v proizvodnji pogač

Do 15% več medu **BREZ HMF-A**

NAVADNA

~~1,75~~ **1,50 €**

CENE VELJAJO DO RAZPRODAJE ZALOG

Kidričeva 11, industrijska cona Trzin Mlake

www.pridebelicebeli.si

PRODAM

Več dvoletnih sadik evodije, tel.: 030/604 090.

Čebeljki vosek, cvetlični in gozdni med ter AŽ-satnike, tel.: 041/575 477.

500–600 AŽ-satnic iz lastnega voska, cena po dogovoru (Gorenjska), tel.: 031/370 046.

Med, nove 5- in 7-satne AŽ-panje, rabljene 9- in 10-satne AŽ-panje, mogoča menjava za družine na AŽ-satih, tel.: 041/772 857.

Večjo količino cvetličnega medu v sodih ali kozarcih, tel.: 051/225 916.

Akacijev in lipov med, tel.: 031/499 037.

Akacijev, cvetlični in gozdni med, tel.: 05/753 02 21 (zvečer).

Akacijev, cvetlični, kostanjev, gozdni in hojev med ter cvetni prah in matični mleček, tel.: 041/587 573.

Gozdni in hojev med v sodih ali kozarcih, tel.: 070/869 248.

Kakovostni gozdni in hojev med, v sodih ali kozarcih, tel.: 041/820 346.

Čebele (okolica Celja), tel.: 031/444 412.

Čebeljo družino na 7 AŽ-satih, tel.: 041/839 496.

Zdrave čebelje družine na 5 AŽ-satih, na mladem satju, z lanskimi označenimi maticami, ter gozdni med, mogoča dostava (Dolenjska), tel.: 041/385 620.

Tri lepe čebelje družine na 7 AŽ-satih, tel.: 041/689 055.

Tri čebelje družine na 10 AŽ-satih ter 10 družin na 6 AŽ-satih, tel.: 041/867 551, 01/361 23 87.

Štiri čebelje družine na 7 AŽ-satih z lanskimi maticami (Mokronog), tel.: 040/603 493.

Pet čebeljih družin na 7 AŽ-satih s panji (Moravče), tel.: 041/820 756.

Šest čebeljih družin na 7 AŽ-satih z odbranimi lanskimi maticami (okolica Ptuja), tel.: 040/269 204.

Osem čebeljih družin na 7 AŽ-satih (okolica Brezovice), tel.: 031/722 039.

10 rezervnih čebeljih družin na 7 AŽ-satih, lahko tudi s pršički (Prekmurje), tel.: 041/340 408.

10 čebeljih družin na 10 AŽ-satih, tel.: 041/543 323.

10 čebeljih družin na 10 AŽ-satih, skupaj s panji; panji so stari leto dni, tel.: 031/552 169.

10 čebeljih družin z lanskimi maticami na 5 AŽ-satih in pet družin na LR-satih (okolica Ptuja), tel.: 031/584 495.

12 čebeljih družin na 7 AŽ-satih (Kočevje), tel.: 041/530 757.

15 rezervnih čebeljih družin na 6, 7, 9 in 10 AŽ-satih, tel.: 041/343 535.

20 čebeljih družin na 7 AŽ-satih (okolica Murske Sobotne), tel.: 041/989 313.

20 čebeljih družin na 10 AŽ-satih, prevzem po 15. aprilu v Krškem, tel.: 064/106 244.

30 močnih čebeljih družin na AŽ-satih po izbiri ter 500 kg akacijevga medu z analizo, tel.: 051/341 321.

Nekaj čebeljih družin na 7 in 5 AŽ-satih (Logatec), tel.: 041/782 143.

Nekaj čebeljih družin na 5 in 7 AŽ-satih (okolica Ljubljane), tel.: 031/732 114.

Nekaj čebeljih družin na 5, 7, 9 in 10 satih, tel.: 031/209 945.

Nekaj čebeljih družin na 10 AŽ satih z neobremenjenim voskom in lanskimi maticami (Mozirje), tel.: 041/791 231.

Nekaj močnih čebeljih družin na 7 in 10 AŽ-satih, tel.: 031/619 189.

Nekaj zdravih in močnih čebeljih družin na LR-satih, prevzem aprila (okolica Ljubljane), tel.: 041/812 057.

Nekaj čebeljih družin z lanskimi maticami na 1/1 LR-satih (Ribnica na Dolenjskem), tel.: 041/290 841.

Čebelje družine na 4 in 5 AŽ-satih (Tolmin), tel.: 041/876 838.

Čebelje družine na 5 AŽ-satih z lanskimi maticami iz odbranih družin, tel.: 051/390 898.

Čebelje družine na 5 in 6 AŽ-satih, tel.: 041/960 085.

Čebelje družine na 5 in 7 AŽ-satih, z lanskimi maticami, na lepem satju, tel.: 041/597 695.

Čebelje družine na 7 satih, akacijev, cvetlični in gozdni med (Prekmurje), tel.: 041/606 013.

Čebelje družine na 7 AŽ-satih (Murska Sobota), tel.: 02/528 11 57

Čebelje družine na 7 AŽ-satih z lanskimi maticami (Dolenjska), tel.: 040/725 206.

Čebelje družine na 7 in 9 AŽ-satih, tel.: 01/562 64 58.

Čebelje družine na 7 in 10 AŽ-satih (okolica Kranja), tel.: 031/846 674.

Čebelje družine na 7 in 10 AŽ-satih (okolica Vrhnike), tel.: 031/472 222.

Čebelje družine na 7, 9 in 10 AŽ-satih, z lanskimi maticami, skupaj s panji, tel.: 051/232 409.

Čebelje družine na 10 AŽ-satih (Rogaška Slatina), tel.: 041/822 366.

Čebelje družine na AŽ-satih (Metlika), tel.: 041/499 191.

Čebelje družine na AŽ-satih (osrednja Slovenija), tel.: 041/759 100.

Čebelje družine na AŽ-satih, s panji ali brez njih (okolica Brežic), tel.: 031/525 827.

Čebelje družine na AŽ-satih, tel.: 04/572 10 72.

Čebelje družine na AŽ-satih, tel.: 041/881 830.

Čebelje družine na AŽ-satih (Metlika), tel.: 041/499 191.

Čebelje družine na AŽ- ter 1/1 in 2/3 LR-satih, z veterinarskim spričevalom (Kočevje), tel.: 040/455 855.

Čebelje družine na AŽ-, LR- in DB-satih ter zažičene AŽ-, LR- in DB-satnike (Kobarid), tel.: 031/870 709.

Čebelje družine na DB- in 2/3 LR-satih, prevzem aprila (Krško), tel.: 031/303 337.

Čebelje družine na standardnih LR-satih (okolica Ljubljane), tel.: 031/510 274.

Čebelje družine na LR- in AŽ-satih, tel.: 031/584 495.

Čebelje družine na 1/1 LR-satih, s panji ali brez njih, z lanskimi maticami, prevzem aprila (Zgornja Savinjska dolina), tel.: 070/753 359.

Več čebeljih družin na 5 AŽ-satih (okolica Kamnika), tel.: 051/613 855.

Več čebeljih družin na 5 do 10 AŽ-satih ter suh cvetni prah (Slovenj Gradec), tel.: 040/555 992.

Več čebeljih družin na 6 AŽ-satih (aprila), tel.: 040/431 930.

Več čebeljih družin na 9 in 10 AŽ-satih (Sevnica), tel.: 041/961 766.

Več močnih in zdravih čebeljih družin na 10 AŽ-satih (okolica Ptuja), tel.: 02/745 78 91, 041/991 758.

Več čebeljih družin na AŽ-satih, tel.: 041/768 351.

Več čebeljih družin (Štajerska), tel.: 031/262 708.

Več čebeljih družin na AŽ-satih in čebelje matice, vzrejene pod nadzorom KIS, tel.: 040/321 556.

Suho drevesno gobo (bukova kresilka), odlična kakovost, posušeno in pripravljeno za uporabo v čebelarstvu, mogoča dostava, tel.: 040/603 066.

Suh žagan les lipe in črne jelše za izdelavo čebeljih panjev, tel.: 031/848 466.

AŽ-satnike, lipove, lepljene in zbite, tel.: 031/776 075.

AŽ-satnike, lipove, vrtane, lepljene in zažičene, ugodno, tel.: 041/862 312.

12 rabljenih, razkuženih 10-satnih AŽ-panjev ter nekaj čebeljih družin (Gorenjska), tel.: 041/487 742.

15 novih 10-satnih AŽ-panjev ter nov čebeljak, tel.: 040/253 874.

20 naseljenih 9-satnih AŽ-panjev, cena po dogovoru, tel.: 031/882 295.

20 rabljenih trietažnih AŽ-panjev s čebelami, tel.: 051/440 338.

Novo 10- in 7- satne AŽ-panje, pitalnik, satnice, testni vložek ter nakladne AŽ-panje, cena po dogovoru (Cerknica), tel.: 041/840 357.

Trietažni 10-satni AŽ-panj, 8 dvoetažnih 10-satnih AŽ-panjev in 4 enoetažne 7-satne AŽ-panje ter štirisatno točilo, tel.: 04/202 66 26.

Novo 7- in 10-satne AŽ-panje, tudi trietažne, tel.: 031/501 801 (po 18. uri).

Rabljen LR-panj, tri nove LR-panje, šest novih 5-satnih prašilčkov, nov 7-satni prašilček; vsi panji so pobarvani in kompletni, tel.: 041/289 024.

Prevozno dvoosno prikolico za 84 AŽ-panjev, s panji ali brez njih, tel.: 031/307 683.

Zabojnik za 8+2 LR-panjev, skupaj s praznimi panji, nastavljive noge, zelo ugodno, tel.: 040/972 913.

Zabojnik za prevoz čebel, tel.: 031/505 855.

Tovornjak Mercedes Actros 1840, letnik 1999, nove gume, odlično ohranjen, primeren za prevoz čebel, tel.: 041/557 907.

TAM 130 za 96 10-satnih AŽ-panjev, skupaj s panji, 60 čebeljimi družinami in električno tehniko, tel.: 041/588 379.

Tovorno vozilo TAM 130 T11, letnik 1988, za 72 družin, tel.: 041/586 508.

Štirisatno točilo, rabljeno, ter osem 9-satnih AŽ-panjev, ugodno, tel.: 051/813 544.

Ročno štirisatno točilo, 25- in 35-kilogramsko posodo za med, dve nerjaveči cedili, posodo za tekočino in osem 50-kilogramskih plastičnih sodov za med, tel.: 041/391 364.

Novo štirisatno ročno točilo z zavoro ter pet čebeljih družin na 7 AŽ-satih z lanskimi maticami, tel.: 031/793 216.

Električni tailnik za satnice, 1950 W/230 V, opazovalni panj na 2 AŽ-sata, 9-satni AŽ-panj ter čebelje družine na 7 AŽ-satih, tel.: 041/329 116.

KUPIM

Čebeljo družino na AŽ-satih, tel.: 070/877 080.

Čebeljo družino na 2/3 LR-satih (okolica Sevnice), tel.: 031/217 811.

Prevozno enoto, posamezno kot zabojnik ali kot nadgradnjo za 24 panjev, s čebeljimi družinami, tel.: 041/933 366.

Mlin za mletje sladkorja, tel.: 040/321 556.

ČEBELARSTVO MARKO DEBEVEC

ČUŽA 7, 1360 VRHNIKA

tel.: (01) 755 12 82

faks: (01) 755 73 52

apis.md@siol.net

APIS M&D[®]

Delovni čas:
ob delavnikih 9.00–12.00
16.00–18.00
ob sobotah 9.00–12.00

Trgovina in proizvodnja: Opekarska 16 na Vrhniki

AŽ-PANJI 10-SATNI

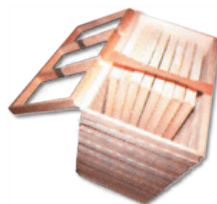
TRIETAŽNI AŽ-PANJ

NAKLADNI AŽ-PANJ

PREDELAVA VOSKA V
SATNICE
SAMO 1,19 EUR/KG

SATNIKI:
AŽ - VRTAN,
LEPLJEN, ZBIT,
LR - STANDARD LR 2/3

PRAŠILČEK
AŽ 3-, 5-, 7- IN 9-SATNI

- Naročeno blago pošljemo tudi po hitri paketni pošti (z izjemo lomljivih izdelkov).
- Po izjemno nizki ceni vam iz vašega voska izdelamo satnice – 1,19 eur/kg.
- Vosek steriliziramo pri 125 °C. ■ Odkupujemo vosek po največ 7,00 EUR/kg.

GRELNIKI
ZA MED 187 EUR

KAKOVOSTNA RSF-POSODA
IN TOČILA

STANDARDNI LR-PANJ IN
DVOTRETINJSKI LR-PANJ

ŽICA ZA SATNIKE
250 g RSF - 4,8 EUR
250 g CINKANE - 2,5 EUR

KRMILNIK ZA PLASTENKO

STIMI - 1,20 EUR/KG
KOLIČINSKI POPUST NAD 100 KG - 1,15 EUR/KG
KOLIČINSKI POPUST NAD 200 KG - 1,10 EUR/KG

- Panji so izdelani natančno in kakovostno.
- Uporabljamo vodoodporne materiale in lepila.
- Kakovostna izdelava po ugodni ceni.

Priznana vzrejalnica čebeljih matic Debevec. Sprejemamo prednaročila.
Prodamo večje število čebeljih družin na AŽ-satih. Sprejemamo naročila.

Vzrejamo kakovostne matice kranjske sivke pod nadzorom KIS-a. Matice lahko prevzamete osebno ali pa vam jih pošljemo po pošti. Pri nakupu več kot 10 matic vam priznamo **10 % popust.**

Čebelarstvo KAPUN

Vaneča 70a, 9201 Puconci
Tel.: 031 703 603
e-pošta: kapunstanislav@gmail.com
www.kapun.net

Vzreja matic

V sodelovanju s KIS vzrejamo matice Kranjske sivke. Sprejemamo naročila. Prevzem možen osebno, po pošti ali ob petkih zvečer v ČD Škofja Loka v Brodeh.

Čebelarstvo BOKAL
www.bokal.si

Sveti Andrej 30/a
Škofja Loka - SI
M: 041 / 344 - 065
041 / 531 - 423
E: info@bokal.si

Za člane ČZS nudimo **7% popust** pri nakupu čebelarске opreme v vrednosti nad 50 EUR. Pri nakupu sladkorja v količini večji od 200 kg pa prejmete **11% popust** na vso opremo Lyson.

LYSON

Točilo 6 kaset kombinirano za AŽ in LR, avtomatsko samoobračalno
cena: **1.620,16 €**

Točilo 4 satno univerzalni koš, motorni pogon
cena: **547,00 €**

Zaščitni kombinizon več vrst
že za **32,00 €**

Inox sončni topilnik - mali
cena: **184,46 €**

Satnice LR in AŽ
cena: **1,15 €**

Komora za dekrystalizacijo medu
cena: **1.100 €**

LR panj iz polistirena
cena: **74,50 €**

Trietažni panj AŽ 10 satni standard s kontrolno varoe,
cena: **179,00 €**

Panj AŽ 10 satni standard s kontrolno varoe
cena: **115,00 €**

Pogače in sladkor za krmljenje čebel - ugodno

*vse cene vsebujejo DDV

Ostalo čebelarско opremo si lahko ogledate na naši spletni strani: www.belokranjski-hram.si

Delovni čas: pon-pet 09:00-13:00 in 16:00-19:00, sob 08:00-12:00

Belokranjski hram d.o.o., Ulica Staneta Rozmana 16, 8340 Črnomelj, M: +386 40 745 750, +386 40 748 588, +386 31 695 485
www.belokranjski-hram.si, facebook-belokranjski hram, E: info.belokranjski-hram@t-2.si

ANTON KAČIČ 1941–2015

Zapustil nas je član našega društva in prijatelj Anton Kačič. Že kot otrok je pomagal čebelariti svojemu očetu.

Samostojno je začel čebelariti leta 1968 v kraju Razvanje pod vznožjem Pohorja. Z velikim zadovoljstvom je čebelaril s približno desetimi Kirarjevimi panji. Sprva je bil član ČD Lovrenc na Pohorju, pozneje pa se je pridružil ČD Alojz Greif Hoče. Za svoje vestno delo v čebelarstvu je prejel več čebelarskih priznanj. Ko mu je huda bolezen onemogočila delo s čebelami, jih je podaril svoji sestri, ki živi v njegovem rojstnem kraju. Čebelarski prijatelji smo se skupaj z njegovimi najbližjimi od njegova poslovlila 11. novembra 2015 na pokopališču v Staršah. Tone, hvala ti za vse, kar si naredil dobrega za čebele. *ČD Alojz Greif Hoče*

VLADIMIR KAJZOVAR 1956–2015

Sredi lanskega novembra je svoje čebele poslednjič videl izletavati slovenist in bibliotekar, radijski voditelj in glasbenik Vladimir Kajzovar. Goreča želja po čebelarjenju se mu je uresničila leta 2008, ko sta začela z ženo urejati njeno domačijo v zaselku Budno na Jelovicah pri Majšperku. Prvi roj čebel mu je podaril stric, svak pa mu je zgradil nov

čebelnjak. Leta 2010 se je včlanil v ČD Majšperk in tedaj je njegov mentor postal Mirko Rogina iz Frama. Njegov osrednji motiv za čebelarjenje je bila ljubezen do narave in sonaravnega vrtnarjenja ter sadjarjenja v odmaknjem delu haloških gričev. Na zadnjo pot so ga pospreмили tudi člani ČD Majšperk in Zveze ČD Ptuj, ki so poskrbeli za častno stražo. Na pokojnega Vladimira in njegovo delovanje nam bo ostal trajen spoštljiv spomin. *ČD Majšperk*

VLADO REPE 1936–2015

Vlado je začel čebelariti leta 1993 in takoj se je včlanil tudi v Čebelarsko družino Gorje, v kateri je bil predsednik nadzornega odbora. Po združitvi čebelarskih družin v ČD Bled - Gorje je bil stalni član upravnega odbora. Uspešen in prizadeven družbeni delavec je bil tudi v kraju. Bil je dolgoletni predsednik športnega društva, društva upokojencev in ZB, dejaven je bil tako v KS kot tudi pozneje v občini Gorje ter pri merilcih v Planici. Pod Mežakljo si je zgradil čebelnjak in njegovo okolico zasadil s številnimi medovitimi rastlinami. Pri vseh medenih zajtrkih in drugih predstavvah je sodeloval z osnovno šolo in vrtcem v Gorjah. Prejel je odličje Antona Janše III. stopnje in značko zvestobe za več kot 20 let uspešnega čebelarjenja. Zahvaljujemo se mu za vse opravljeno delo, poštenega, šegavega in vedrega mo-

ža pa bomo ohranili v spoštljivem spominu. *ČD Bled-Gorje*

ALOJZ ROBNIK 1942–2015

Konec lanskega maja nas je zelo prizadela nenadna izguba našega prijatelja in čebelarja Alojza Robnika. Vedno je bil pripravljen pomagati, bil pa je tudi zelo dejaven pri postavitvi društvenega čebelnjaka. Čeprav mu je delo na kmetiji vzelo veliko časa, je vedno našel čas za svoje čebele. Vrsto let je bil član upravnega odbora in blagajnik našega društva. Za svoje delo je prejel odličji Antona Janše III. in II. stopnje. Z njegovim odhodom je v našem društvu nastala velika praznina. *ČD Luče*

Janez Stare

JANEZ STARE 1943–2015

Čebelarji ČD Bled-Gorje smo se septembra lani poslovili od spoštovanega čebelarja Janeza Stareta iz Bohinjske Bele pri Bledu. Čebelariti je začel leta 1970. Vse od začetka je sodeloval pri društvenih akcijah in se tudi redno izobraževal. Ker je bolezen načela njegovo zdravje, je s težim srcem je zapustil svoje prijateljice, ki jih je še zadnjič oskrbel. Prejel je odličje Antona Janše II. stopnje in značko zvestobe. Kot vestnega čebelarja ga bomo ohranili v lepem in trajnem spominu. *ČD Bled - Gorje*

Čebelarji ČD Bled-Gorje smo se septembra lani poslovili od spoštovanega čebelarja Janeza Stareta iz Bohinjske Bele pri Bledu. Čebelariti je začel leta 1970. Vse od začetka je sodeloval pri društvenih akcijah in se tudi redno izobraževal. Ker je bolezen načela njegovo zdravje, je s težim srcem je zapustil svoje prijateljice, ki jih je še zadnjič oskrbel. Prejel je odličje Antona Janše II. stopnje in značko zvestobe. Kot vestnega čebelarja ga bomo ohranili v lepem in trajnem spominu. *ČD Bled - Gorje*

GJ PANJ
IN VEČNAMENSKA VISOKA PODNICA
za prehod iz AŽ čebelarjenja na sodobno
NAKLADNO ČEBELARJENJE.
www.mojcebelnjak.si

Mizarstvo Strgar z.o.o.

040 464 873

VEČNAMENSKA
VISOKA PODNICA

(združljiva z LR in DB
nakladami)

Panjje izdelujemo po načrtih in s sodelovanjem z univ. dipl. inž. Ivanom Jurkovičem.

Z vami že 115 letin.

Izberite si kritje
brez prikritih
odbitkov in z
zagotovljeno višino
zavarovalne premije.

Posevki in
plodovi

Vse bo v redu.

triglav

www.triglav.si

Glasilo Slovenski čebelar je ustanovilo Slovensko čebelarsko društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko leta 1898. Izdaja ga Čebelarska zveza Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica.

Transakcijski račun ČZS: 02300-0013332083, matična številka ČZS: 5141729, ID za DDV: SI 81079435, šifra dejavnosti: 94.120.

KONTAKTNI PODATKI ČEBELARSKE ZVEZE SLOVENIJE: Tajništvo: 01/729 61 00, faks: 01/729 61 32, info@czs.si, www.czs.si, Anton Tomec, tajnik: 01/729 61 02, 031/236 041, anton.tomec@czs.si, Barbara Dimc, poslovna sekretarka: 041/370 409, barbara.dimc@czs.si, Boštjan Noč, predsednik: 01/729 61 06, 040/436 512, nocb@czs.si. **Uredništvo:** Marko Borko, urednik: 01/729 61 14, 051/637 204, marko.borko@czs.si, www.czs.si/slovenskecebelar.php.

Priznana rejska organizacija: dr. Peter Kozmus, strokovni vodja: 01/729 61 16, 041/352 997, peter.kozmus@czs.si. **Opazovalno-napovedovalna služba:** Jure Justinek, vodja ONS: 01/729 61 31, 041/644 217, jure.justinek@czs.si, avtomatski telefonski odzivnik: 01/729 61 20, <https://ecebelar.czs.si/User/Login?returnUrl=/> Čebelarska knjižnica Janeza Goličnika: vsak prvi delovni četrtek v mesecu od 13. do 17. ure: 01/729 61 11, cebelarskajniznica@czs.si, www.czs.si/knjiznica.php. **Ohranimo čebele:** www.oхранimo-cebele.si. **Sklad za ohranitev kranjske čebele:** www.czs.si/sklad.php. **Spletna trgovina ČZS:** www.czs.si/eshop/index.php.

KONTAKTNI PODATKI JAVNE SVETOVALNE SLUŽBE V ČEBELARSTVU: Lidija Senič, vodja službe: 01/ 729 61 10, 040/436 515, lidija.senic@czs.si, Vlado Auguštin, svetovalec specialist za tehnologijo čebelarjenja: 01/729 61 24, 040/436 516, vlado.augustin@czs.si, Boštjan Kojek, svetovalec specialist za tehnologijo čebelarjenja: 01/729 61 10, 030/604 015, bostjan.kojek@czs.si, Tanja Magdič, svetovalka specialistka za ekonomiko: 01/ 729 61 04, 040/436 513, tanja.magdic@czs.si, Nataša Klemenčič Štrukelj, svetovalka specialistka za ekonomiko, 01/729 61 24, 040/436 518, natasa.klemencic.strukelj@czs.si, mag. Andreja Kandolf Borovšak, svetovalka specialistka za zagotavljanje varne hrane: 01/ 729 61 33, 040/436 514, andreja.kandolf@czs.si, Nataša Lilek, svetovalka specialistka za zagotavljanje varne hrane: 01/ 729 61 29, 040/436 519, natasa.lilek@czs.si, Tomaž Samec, svetovalec specialist za zagotavljanje varne hrane: 01/ 729 61 18, 040/436 517, tomaz.samec@czs.si, Zlatica Kovačević, administrativna delavka, 01/729 61 24, zlatica.kovacevic@czs.si.

Uredniški odbor: Vlado Auguštin, Marko Borko, Brane Borštnik, Janez Gregori, prof. biol., Maksimiljan Gržina, Borut Preinfalk, dr. vet. med., dr. Maja Smodiš Škerl, dr. vet. med., Tone Žakelj

Urednik: Marko Borko, univ. dipl. ped., lektorica: Nuša Radinja, prof.

Oddaja prispevkov: članki do petega, obvestila, reklame, mali oglasi do desetega v mesecu.

Avtorjem priporočamo, da v člankih uporabljajo strokovno izrazje v skladu s Čebelarskim terminološkim slovarjem. Mnenje avtorjev člankov ni nujno mnenje uredništva. Uredništvo ne odgovarja za vsebino malih oglasov. Prispevki so v elektronski obliki brezplačno in javno objavljeni na spletnem portalu ČZS, spletnem portalu Digitalne knjižnice Slovenije in drugih spletnih straneh.

Reklamni oglasi: cela barvna stran 500 € (ovitek) oz. 300 € (notranjost), pol strani 150 €, tretjina strani 100 €, četrti strani 70 €, petina strani 50 €, pasica 20 €. Popust pri ceni za 3- do 5-kratno objavo reklamnega oglasa je 10 %, za 6- do 10-kratno objavo 20 %, za celoletno objavo 30 %. Člani lahko dvakrat na leto objavijo brezplačne oglase do 20 besed, vsaka nadaljnja beseda je 0,25 €. Splošni oglasi po 0,25 € za besedo, enako tudi za osmrtnice, ki vsebujejo več kot 80 besed. Osmrtnice ne smejo biti daljše od 130 besed. Cene so brez DDV.

Priprava za tisk in tisk: Medium, d. o. o., Žirovnica 60c, 4274 Žirovnica

Tiskano na papirju s FSC certifikatom (trajnostno gospodarjenje z gozdovi).

Naklada: 7750, tiskano: 24. 3. 2016

Glasilo Slovenski čebelar, ki ga izdaja Čebelarska zveza Slovenije s sedežem na Brdu pri Lukovici, je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS pod zaporedno številko 585.

Izdaja Slovenskega čebelarja je delno financirana iz sredstev Javne svetovalne službe v čebelarstvu.

PE ČEBELARSKI CENTER MARIBOR

Streliška 150, Maribor - Tel/Fax: 02 / 331 80 10

Delovni čas: od ponedeljka do petka od 9. do 17. ure,
sobota: od 8. do 13. ure; v nedeljo zaprto.

GSM: 051/348-426

e-mail: jana.pp@amis.net

www.cebelski-center.si

Zaščitna oprema za
čebelarjenje
Posode in točila za med
Sladkor in sladkorne
pogače, sirup za čebele

Nudimo vam:
Voščene satnice AŽ, LR
Satniki AŽ - lipovi, rogljičeni
Panji AŽ, LR, LR 2/3
Drobni pribor

Kozarce za med
Pokrovčke s čebeljimi motivi
Stekleničke za propolis
Steklenice raznih oblik in velikosti
Kartonsko in plastično embalažo

PE ČEBELARNA OB PARKU

Tyrševa 26, Maribor, Tel./Fax: 02/251 60 12

Delovni čas:

Pon., sre., pet. odprto od 9h - 17h

Naročeno blago vam lahko pošljemo po hitri pošti,
pri večji količini pa po želji dostavimo na dom!

JANA - Trgovina, posredovanje, zastopanje - Jana Pušnik Pokrivač s.p., Maribor

ČEBELARSTVO RIHAR - KOCJAN

Robert Kocjan s.p.

Gabrje 42, 1356 Dobrova

Tel.: 01 36 41 106, faks.: 01 36 41 307

GSM.: 031 351 964

e-pošta: robineli@siol.net

WWW.RIHAR-KOCJAN.SI

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME
ČEBELARSTVO - TRGOVINA

MATIČNA REŠETKA

PLASTIČNO OBEŠALO

IZOLACIJSKE KASETE
AŽ, LR, LR 2/3

PLASTIČNA TESTNA MREŽA

KOZICA ZA SATNIKE

ČEBELJE POGAČE

SATNICE

DVO IN TRI SATNI
PANJČKI

SATNIKI LR, LR 2/3

SMUKALEC ZA CVETNI PRAH

OJAČANA RAZSTOJIŠČA
Zn ali INOX

Delovni čas: od pon. do čet.: 08-12 in 15-18, pet.: 08-15

ZMERNE CENE - TRADICIJA - KVALITETA - IZKUŠNJE, PRIDOBLENE V LASTNEM ČEBELARSTVU

Naročeno blago vam lahko odpošljemo s paketno pošto.

VSE ZA OBNOVO IN IZDELAVO PANJEV

Obveščamo vas, da bo trgovina
dne 28.04. in 29.04. zaprta!!